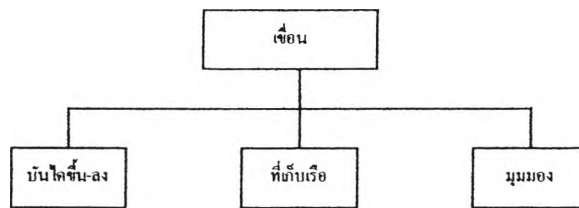

บทที่ 4

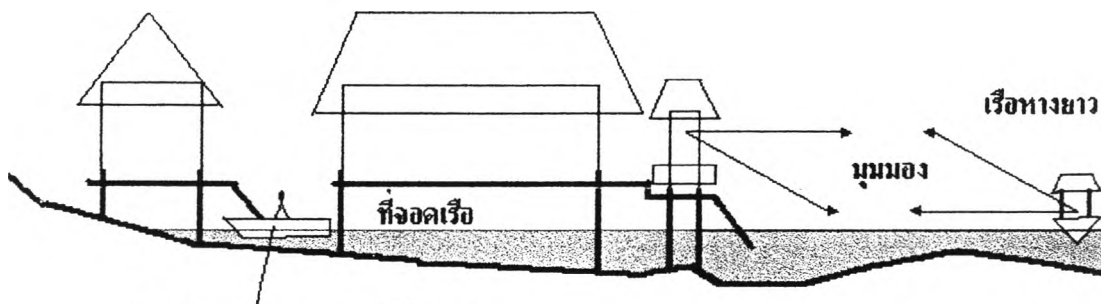
การวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลกระทบของการก่อสร้างคันกั้นน้ำดังกล่าวข้างต้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยทั้งในส่วนของลักษณะที่อยู่อาศัย และ การอยู่อาศัย ซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจโดยวิธีสังเกต และ สัมภาษณ์ดังนี้

4.1 ผลกระทบจากการสร้างตัวเขื่อน

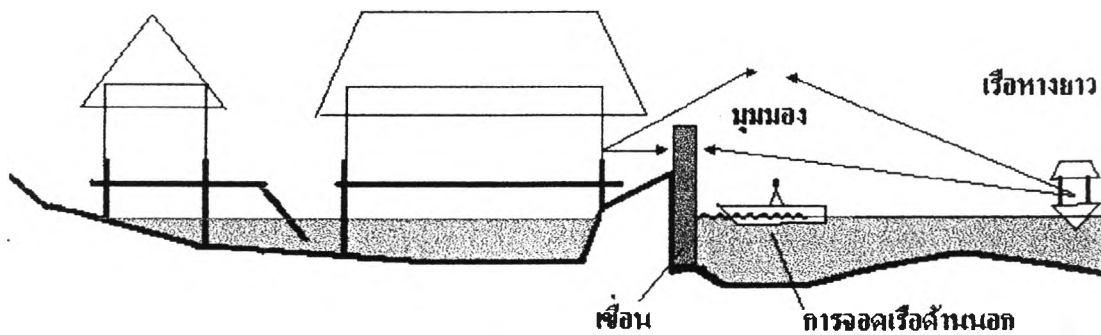

- ไม่มีบันไดขึ้น-ลง
- ไม่มีที่จอดเรือ
- มุมมองจากตัวบ้านสุริยมคลอง

การใช้เรือในเดินทางจากพื้นที่ด้านใน

ที่อยู่อาศัยริมคลองก่อนมีคันกั้นน้ำ

ที่อยู่อาศัยริมคลองหลังก่อสร้างคันกั้นน้ำ

รูปภาพที่ 4.1 ผลกระทบจากตัวเขื่อน

4.1.1 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อไม่มีบันไดขึ้น-ลง และ ที่จอดรถ

ลักษณะของที่อยู่อาศัยริมคลองแต่เดิม ส่วนใหญ่บันไดขึ้น-ลง และ ที่จอดรถจะเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ้าน ซึ่งนอกจากใช้เป็นทางขึ้น-ลงสำหรับการติดต่อทางน้ำแล้ว ยังใช้เป็นที่พักผ่อนส่วนหนึ่งของตัวบ้าน โดยการต่อเติมหลังคา และมีม้านั่งหรือพนักพิง ซึ่งใช้เป็นศาลาท่าน้ำ บางหลังที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในส่วนนี้ ก็จะทำเป็นทำน้ำยื่นออกมาจากตัวบ้าน หรือ ยื่นออกมาเฉพาะบันไดขึ้น-ลง

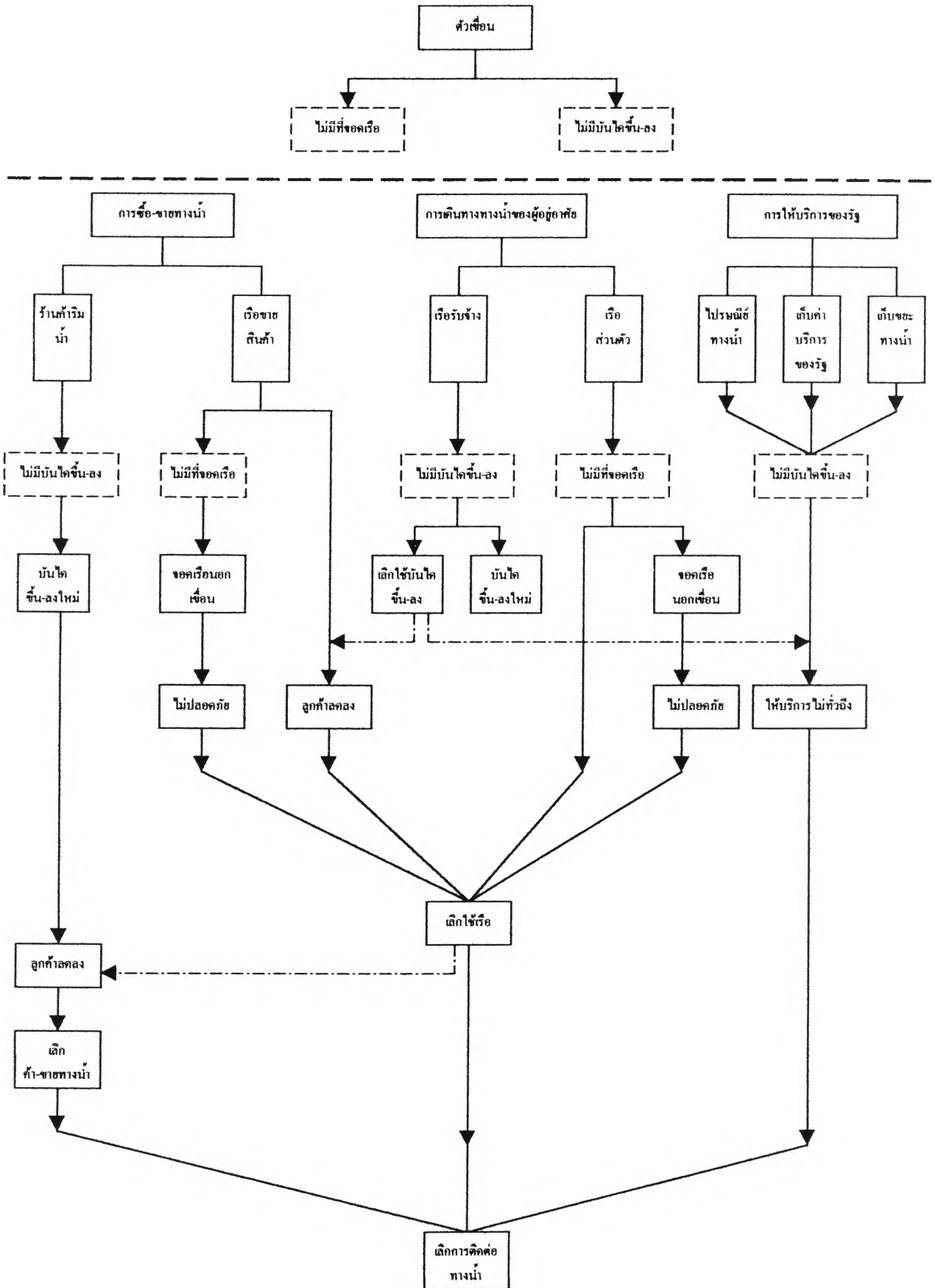
เมื่อแนวคันกันน้ำที่ก่อสร้างไปตามแนวเขตที่ดินและจะต้องผ่านบันไดขึ้น-ลงของที่อยู่อาศัย ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกสร้างยื่นออกมาในลำคลองเกินแนวเขตที่ดิน ทำให้ต้องมีการรื้อถอนบันไดดังกล่าวออก และที่อยู่อาศัยซึ่งเคยใช้บันไดขึ้น-ลงในการติดต่อและสัญจรทางน้ำต้องได้รับผลกระทบ รวมทั้งการติดต่อซื้อ-ขาย และ การให้บริการของรัฐทางน้ำอื่นๆ ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก โดยเฉพาะการก่อสร้างเป็นโครงการระยะแรกคือ จากประตูละบายน้ำคลองสวนแดน2ถึงบริเวณถนนบรมราชชนนีไม่มีการสร้างบันไดทดแทน

แต่ในส่วนของแนวคันกันน้ำระยะที่2 จากวัดไก่อี๋ยถึงสถานีสูบน้ำคลองชักพระ ได้มีการก่อสร้างบันไดขึ้น-ลงคอนกรีตเสริมเหล็กให้

นอกจากนี้เมื่อการก่อสร้างคันกันน้ำ แล้วเสร็จทำให้เรือของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลอง ซึ่งแต่เดิมสามารถที่จะจอดในพื้นที่ด้านใน หรือบริเวณใต้ถุนบ้าน บางหลังมีนั่งร้านและ ที่จอดรถโดยเฉพาะ ไม่สามารถจอดได้ดังเดิม โดยเฉพาะบ้านที่อยู่ไม่ติดคันกันน้ำ

บันไดขึ้น-ลง และ ที่จอดรถมีความสัมพันธ์กัน เมื่อต้องการใช้เรือจำเป็นที่จะต้องมีบันไดขึ้น-ลง เนื่องจากการเดินทางติดต่อทางน้ำเป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกจากทางบก กิจกรรมในการอยู่อาศัยริมคลองซึ่งประกอบด้วย การเดินทางติดต่อทางน้ำ การซื้อ-ขายทางน้ำ และ การให้บริการของรัฐบางส่วนยังคงต้องใช้ทางน้ำอยู่ การไม่มีบันไดขึ้น-ลงจึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองดังนี้

ผลกระทบจากคั่นคั้นน้ำเมื่อไม่มีบันไดขึ้น-ลงและที่จอดรถ

แผนผังที่ 4.2 ผลกระทบจากคั่นคั้นน้ำเมื่อ ไม่มีบัน ไคขึ้น-ลงและที่จอดรถ

ก. การเดินทางทางน้ำ

การเดินทางติดต่อทางน้ำมีการเดินทางแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ที่ใช้เรือรับจ้าง และ ผู้ใช้เรือส่วนตัว จากแผนภูมิที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่า

ผู้ที่ใช้เรือรับจ้าง ต้องใช้บันไดเพื่อขึ้น-ลงเรือรับจ้างในคลองเช่นเรือหางยาว เรือสองตอน (เรือเร็วรับจ้างขนาดเล็ก) ซึ่งจากปัญหาไม่มีบันไดขึ้น-ลงสามารถที่จะแก้ไขได้ด้วยการสร้างบันไดขึ้น-ลงใหม่สามารถที่จะสร้างทดแทนใหม่ได้ตามระเบียบของกรมเจ้าท่า แต่ปัญหาที่ตามมาจะเกิดกับกลุ่มที่ไม่ต้องการใช้เรือโดยสาร เพราะเมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้บันไดขึ้น-ลง การให้บริการจากภาครัฐ และการซื้อ-ขายทางน้ำ ตลอดจนการให้บริการและ ติดต่อด้านอื่นๆทางน้ำ จะไม่สามารถดำเนินการได้สะดวกและ ลดปริมาณการติดต่อลง เช่น เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การซื้อ-ขายทางน้ำมีมูลค่าลดลงเพราะซื้อ-ขายได้ไม่สะดวก

ผู้ใช้เรือส่วนตัว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีที่จอดเรือสำหรับบ้านที่มีเรือใช้เพื่อการเดินทางติดต่อทางน้ำ เพราะเมื่อไม่มีที่จอดเรือ แล้วนำเรือออกมาจอดไว้นอกคันกันน้ำ จะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย มีความเสี่ยงต่อการถูกลักขโมยและสูญหาย ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเรือเก็บขึ้นคานหรือนั่งร้านเล็กใช้เรือเป็นส่วนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ต้องเดินทางหรือใช้เรือในการประกอบอาชีพซึ่งยังคงต้องจอดเรือไว้คานนอกตัวคันกันน้ำ

ข. การซื้อ-ขายทางน้ำ

การซื้อ-ขายทางน้ำเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยในการอยู่อาศัยริมคลองเพื่อการซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภค แบ่งกลุ่มผู้ค้าออกเป็นร้านค้าและ เรือขายสินค้า จากแผนภูมิที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่า

กลุ่มร้านค้าริมน้ำ ต้องใช้บันไดขึ้น-ลงเพื่อใช้ในการติดต่อกับลูกค้าทางน้ำที่ใช้เรือในการเดินทาง ซึ่งปัญหาไม่มีบันไดขึ้น-ลงสามารถที่จะสร้างทดแทนใหม่ได้ตามระเบียบของกรมเจ้าท่า แต่เมื่อมีลูกค้าลดลงซึ่งเป็นผลจากกลุ่มผู้ใช้การเดินทางน้ำลดลง ทำให้การค้าขายทางน้ำต้องได้รับผลกระทบอย่างมาก และ นำมาซึ่งการปิดกิจการในอนาคต ก็จะเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้กลุ่มผู้อยู่อาศัยที่เคยใช้บริการร้านค้าริมน้ำเหล่านี้ เลิกการใช้เรือในอนาคต

กลุ่มเรือขายสินค้า ได้รับผลกระทบทั้งในส่วนของที่จอดเรือซึ่งเป็นพาหนะในการค้าขายอาจต้องเลิกกิจการ หรือ ต้องจอดเรือไว้นอกเขื่อน ทำให้ไม่ปลอดภัยทั้งในส่วนของสินค้าและตัวเรือ นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบจากจำนวนลูกค้าที่ไม่มีบันไดขึ้น-ลงทำให้การค้าขายไม่สะดวกและจำนวนลูกค้าลดลง

ค. การให้บริการของรัฐทางน้ำ

การให้บริการของรัฐประกอบไปด้วยหลายบริการด้วยกันคือ เช่น การเก็บขยะมูลฝอย การให้บริการจัดส่งไปรษณีย์ทางน้ำ การให้บริการจัดเก็บค่าบริการของรัฐ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ยังมีบริการอื่นๆอีกเช่น ธนาคารทางเรือ(ออมสิน)ซึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้ใช้บริการซึ่งยังคงมีการให้บริการทางน้ำของรัฐอีกหลายหน่วยงาน

การจัดเก็บขยะทางเรือ การเก็บขยะมูลฝอยบางหลังที่ทางเดินทำอยู่ไกลจากบริเวณทิ้งขยะหรือถังขยะของกรุงเทพมหานคร ต้องใช้บริการทางเรือ ซึ่งไม่มีเวลาแน่นอนในการจัดเก็บ โดยเฉพาะเมื่อไม่มีบันไดขึ้น-ลงทางน้ำทำให้การรับบริการไม่สะดวก

การจัดส่งไปรษณีย์ทางน้ำ การให้บริการจัดส่งไปรษณีย์มีความจำเป็นที่จะต้องจัดส่งทางน้ำอยู่ เนื่องจากการเข้าถึงที่อยู่อาศัยริมคลองทางบกค่อนข้างลำบากเนื่องจากการเข้าถึงแต่ละหลังไม่ต่อเนื่องกันเหมือนเช่นทางน้ำ ซึ่งจากปัญหาการให้บริการที่ไม่สะดวกเหมือนแต่ก่อนเนื่องจากไม่มีบันไดขึ้น-ลงสำหรับให้บริการจัดส่งเหมือนก่อนมีคันกันน้ำ ทางส่วนงานให้บริการไปรษณีย์ทางน้ำกำลังดำเนินการสำรวจการจัดส่งไปรษณีย์ทางบกสำหรับกลุ่มที่อยู่อาศัยริมคลองอยู่ ซึ่งในอนาคตจะเปลี่ยนการจัดส่งเป็นทางบกทั้งหมด

การจัดเก็บค่าบริการของรัฐทางน้ำ ในส่วนของการจัดเก็บค่าบริการส่วนใหญ่แต่เดิมเป็นการจัดเก็บทางน้ำ แต่ได้เปลี่ยนการจัดเก็บไปทางบกก่อนที่จะก่อสร้างคันกันน้ำ

การบริการอื่นๆของรัฐทางน้ำ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้รับบริการเอง เช่น ธนาคารทางน้ำยังคงมีการให้บริการอยู่ แต่กลุ่มผู้ใช้บริการลดลง เนื่องจากการรับบริการจากธนาคารที่มีสาขาอยู่บนบกสามารถใช้บริการได้สะดวกกว่า และ ไม่ต้องรอเรือที่ให้บริการ

วิธีการแก้ปัญหาบันไดขึ้น-ลง

หลังจากการก่อสร้างคันกันน้ำ ซึ่งต้องทำการรื้อถอนส่วนบันไดขึ้น-ลงทั้งหมด เมื่อมีการก่อสร้างบันไดขึ้นลงใหม่ โดยเฉพาะในส่วนของแนวคันกันน้ำระยะแรกที่ไม่มีการก่อสร้างบันไดคอนกรีตเสริมเหล็กให้ บันไดใหม่ที่สร้างจะเป็นไปตามระเบียบของกรมเจ้าท่า คือ

“ ตามมาตรา 117 ข้อ 4 (1) และ ข้อ 7 (4) แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระราชบัญญัติ 2456 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติไว้ว่า(รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ข้อ 4 (1) ท่าเทียบเรือ

- ก. ต้องมีโครงสร้างที่ไม่ทำให้ทิศทางการไหลของน้ำเปลี่ยนแปลง มีช่องโปร่งระหว่างเสาไม่น้อยกว่า 3 เมตร
- ข. พื้นท่าเทียบเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันต้องไม่มีลักษณะ

เป็นแผ่นคอนกรีตปิดทับตลอด ให้มีช่องว่างเพื่อให้แสงแดดส่องผ่านถึงพื้นน้ำ
ได้ทำได้ และ ไม่มีสิ่งก่อสร้างอื่นใดบนพื้นที่เขยิบเรือ นอกจากสิ่งก่อสร้างที่
จำเป็นอันเป็นส่วนประกอบของท่าเทียบเรือนั้น

- ค. ปลายสุดของท่าเทียบเรือต้องไม่เกินแนวน้ำลึกหน้าท่ามือน้ำลงต่ำสุด ลึก
กว่าอัตราค้ำน้ำลึกเต็มที่ของเรือที่เข้าเทียบท่าตามความจำเป็น โดยคำนึงถึง
ขนาดเรือและลักษณะภูมิประเทศ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 1 ใน 3 ของความกว้าง
ของแม่น้ำ
- ง. ต้องสร้างตามแนวเขตที่ดินที่ผู้ขออนุญาตมีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง
เป็นแนวตรงขึ้นจากฝั่ง

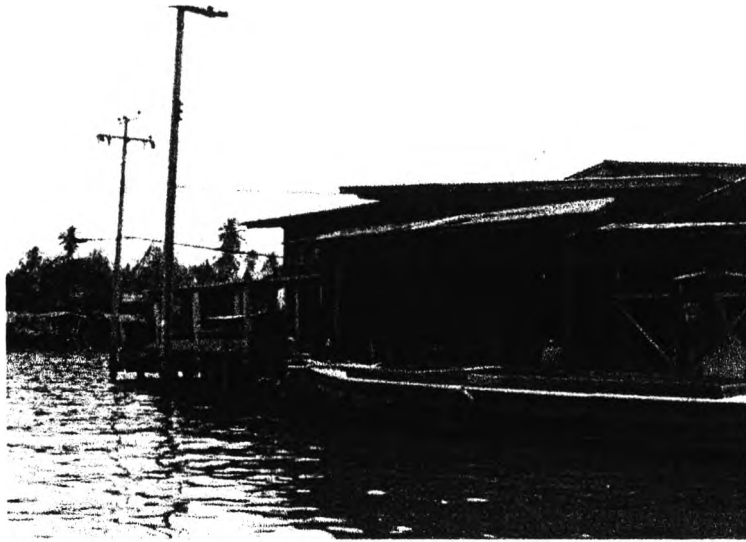
ข้อ 7 (4) การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่งลำน้ำแม่ น้ำ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร
เฉพาะตามวัตถุประสงค์ในการใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ล่งลำน้ำนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎ
กระทรวงดังกล่าวจะต้องระบุลักษณะของอาคารและการล่งลำน้ำที่ขออนุญาตได้ไว้ให้ชัดเจนพร้อมทั้ง
ระยะเวลาที่จะต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จด้วย เมื่อผู้ขออนุญาตยื่นคำขอถูกต้องตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และลักษณะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามวรรคสองแล้ว เจ้าท่าต้องอนุญาตภายในระยะ
เวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว”

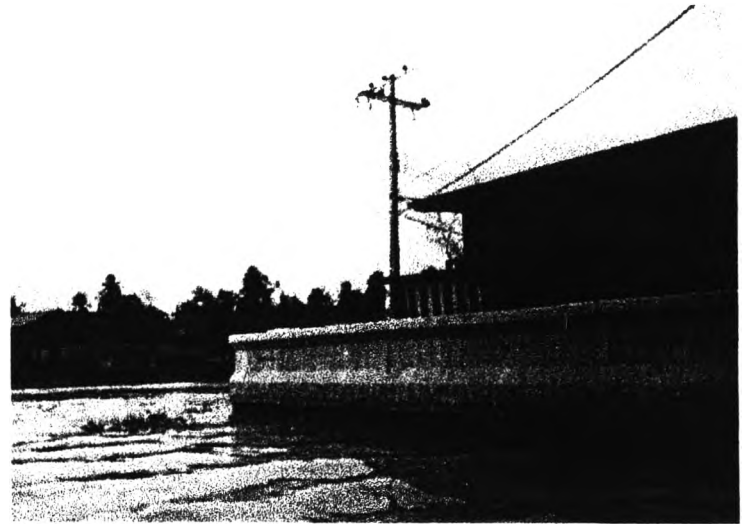
จากพระราชบัญญัติดังกล่าว มีขั้นตอนที่จะต้องขออนุญาตจากกรมเจ้าท่า ซึ่งในทางปฏิบัติ
มีความยุ่งยาก และ ใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การก่อสร้างบันไดขึ้น-ลงใหม่ และ ศาลาทำน้ำใหม่
มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากผู้อยู่อาศัยริมคลองที่ต้องการมีศาลาทำน้ำ และ บันได
ขึ้น-ลงใหม่หลีกเลี่ยงการขออนุญาต เนื่องจากต้องขออนุญาตทั้งจากกรมเจ้าท่า และ สำนักงานเขต
คลังชั้น โดยทำการก่อสร้างใหม่ หรือ นำโครงสร้างเดิมของศาลาทำน้ำมาก่อสร้างใหม่ ณ บริเวณที่
เป็นพื้นดินขีตริมคันกันน้ำ โดยจะขึ้นเฉพาะส่วนที่เป็นบันไดขึ้น-ลงออกไปนอกลำคลองเพื่อความ
สะดวกในการจอดรับส่งผู้โดยสารของเรือรับจ้างและ เรืออื่นๆ ซึ่งในลักษณะนี้ไม่ต้องขออนุญาต

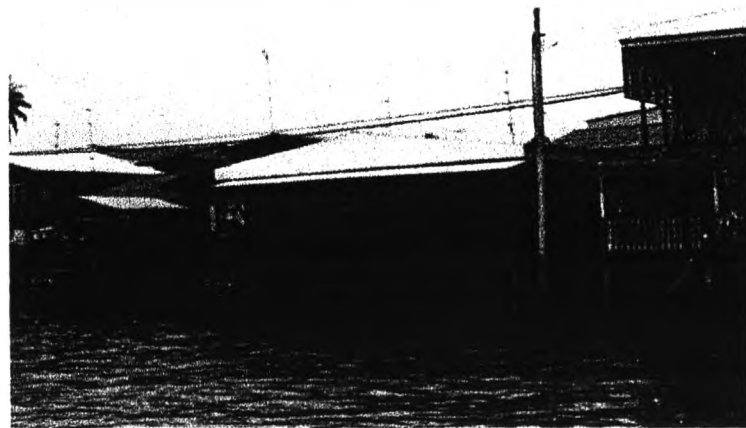
รูปภาพที่ 4.2 บันไดขึ้น-ลงและศาลาทำน้ำในปัจจุบัน

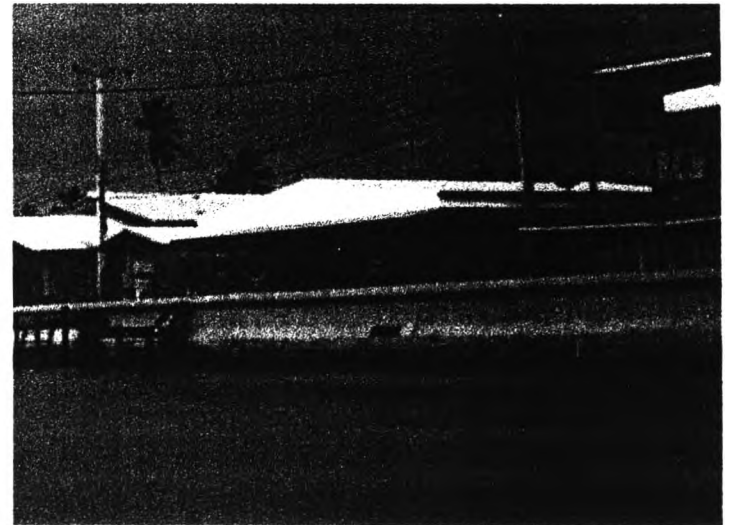
ก่อนมีคันกั้นน้ำ

หลังมีคันกั้นน้ำ

ก่อนมีคันกั้นน้ำ

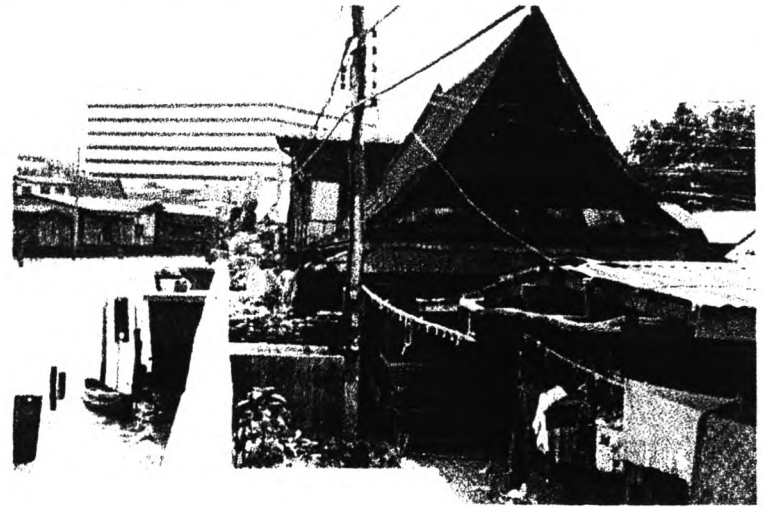

หลังมีคันกั้นน้ำ

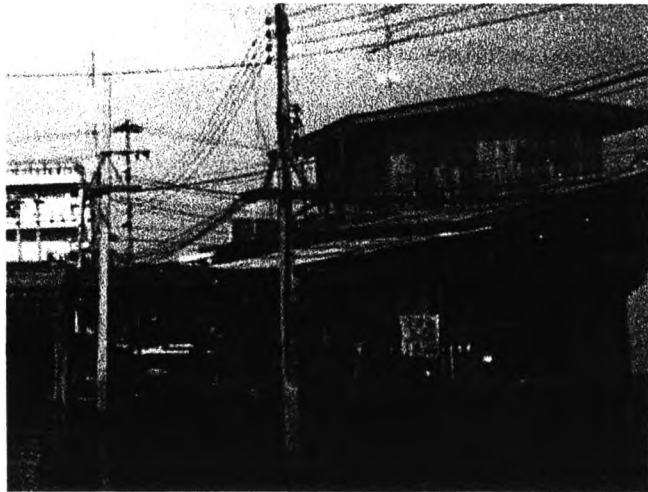
รูปภาพที่ 4.3 ลักษณะบ้านก่อนและหลังมีคันกั้นน้ำ

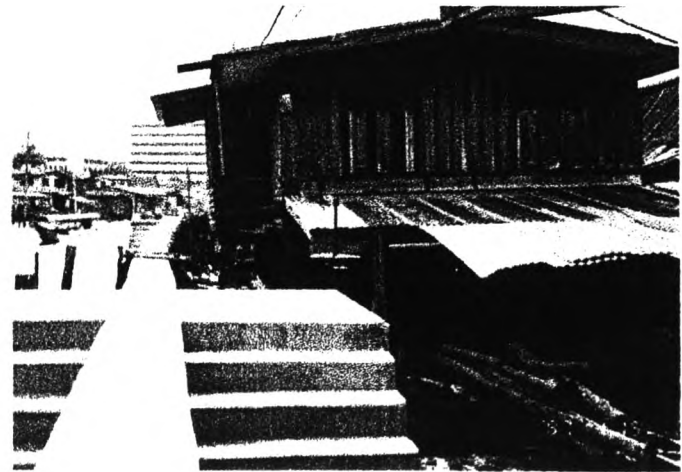
ก่อนมีคันทันน้ำ

หลังมีคันทันน้ำ

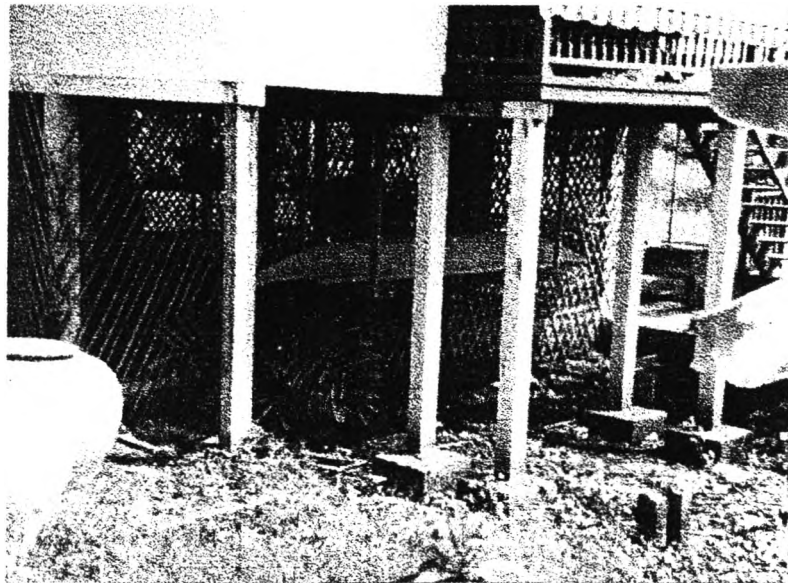
ก่อนมีคันทันน้ำ

หลังมีคันทันน้ำ

รูปภาพที่ 4.4 ลักษณะบ้านก่อนและหลังมีคันทันน้ำ

ในส่วนการจอบเรือซึ่งแต่เดิมมีทั้งที่จอบเรือเฉพาะ และ จอบบริเวณใต้ถุนบ้าน ผู้อยู่อาศัยบางส่วนที่ไม่มีความจำเป็นในการใช้เรือเพื่อประกอบอาชีพ หรือเดินทางติดต่อทางน้ำเป็นประจำ จึงเลิกใช้เรือเป็นส่วนมาก แต่ส่วนของผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้เรือ จะใช้วิธีจอบเรือไว้นอกตัวเขื่อน หรือผูกไว้กับบันไดขึ้น-ลง และ บางรายจะใช้ใต้ถุนบันไดเป็นนั่งร้านเพื่อใช้เก็บเรือ ซึ่งในกรณีนี้ไม่ต้องขออนุญาตจากกรมเจ้าท่า

รูปภาพที่ 4.5 เลิกใช้เรือหรือยกขึ้นนั่งร้านในโรงเก็บเรือ

รูปภาพที่ 4.6 ยังคงใช้เรืออยู่แต่ต้องจอบไว้นอกคันกันน้ำ

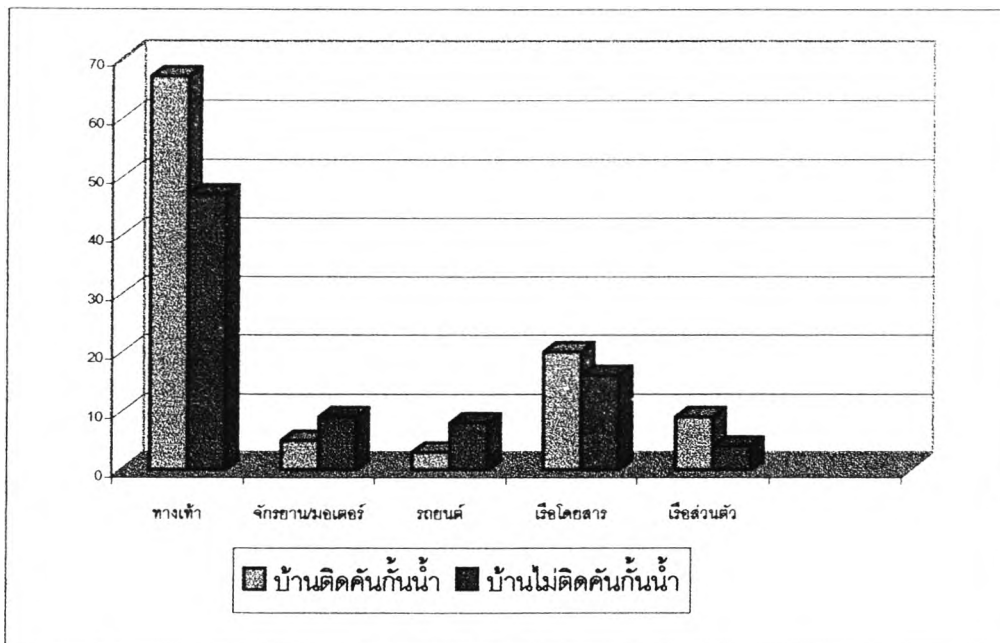
ตารางที่ 4.1 วิธีการเดินทางจากที่อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	วิธีการเดินทางจากที่อยู่อาศัย				
	ทางเท้า	จักรยาน/ มอเตอร์	รถยนต์	เรือ โดยสาร	เรือส่วน ตัว
บ้านติดคั่นกันน้ำ	67	5	3	20	9
บ้านไม่ติดคั่นกันน้ำ	47	9	8	16	4
รวม	(100) 114	(12.3) 14	(9.6) 11	(31.6) 36	(11.4) 13

ที่มา: การสำรวจ และ (%)

การเดินทางทางบก วิธีการเดินทางออกจากที่อยู่อาศัยที่ทุกครัวเรือนสามารถเลือกใช้มากที่สุดคือ ทางเท้าสามารถใช้ได้ทุกครัวเรือน ส่วนจักรยาน/มอเตอร์ไซค์เลือกใช้ร้อยละ 12.3 และ รถยนต์ส่วนตัวร้อยละ 9.6 สาเหตุที่เลือกใช้จักรยาน/มอเตอร์ไซค์และรถยนต์ส่วนตัวปริมาณน้อยอาจจะเป็นเพราะถนนยังเข้าไม่ถึงทุกครัวเรือน

การเดินทางทางน้ำ สามารถใช้เรือโดยสารได้ร้อยละ 31.6 และสามารถใช้อูเรือส่วนตัวได้ร้อยละ 11.4 (ตารางที่ 4.1)

แผนภูมิที่ 4.1 วิธีการเดินทางจากที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.2 สภาพความต้องการใช้การเดินทางทางน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	สภาพการเดินทางทางน้ำ		รวม
	ใช้	ไม่ใช้	
บ้านติดคันกันน้ำ	27	40	67
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	20	27	47
รวม	(43.0) 47	(57.0) 67	(100) 114

ที่มา: การสำรวจ และ (%)

การสำรวจความต้องการการใช้การเดินทางทางน้ำพบว่า มีความต้องการใช้ร้อยละ 43.0 จะเห็นได้ว่ามีไม่ถึงร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด แสดงให้เห็นความจำเป็นในการใช้การเดินทางทางน้ำลดลงในปัจจุบัน (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.3 ความต้องการใช้ทำน้ำขึ้น-ลงเรือส่วนตัวของผู้ที่ต้องการใช้การเดินทางทางน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	ความต้องการมีทำน้ำขึ้น-ลงเรือส่วนตัว		รวม (ผู้ที่ใช้ทางน้ำ)
	จำเป็น	ไม่จำเป็น	
บ้านติดคันกันน้ำ	25	2	27
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	9	11	20
รวม	(29.8) 34	13	(100) 114

ที่มา: การสำรวจ และ (%)

ในส่วนของความต้องการใช้ทำน้ำขึ้น-ลงเรือส่วนตัวมีร้อยละ 29.8 (ตารางที่ 4.3) และบ้านที่อยู่ติดคันกันน้ำส่วนใหญ่มีความต้องการใช้บันไดส่วนตัว แต่บ้านไม่ติดคันกันน้ำส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็น หรือ อาจเป็นเพราะสามารถใช้บันไดส่วนรวมแทนได้

ตารางที่ 4.4 ความต้องการใช้เรือส่วนตัวของผู้ที่ต้องการใช้การเดินทางทางน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	ความต้องการใช้เรือส่วนตัว		รวม (ผู้ที่ใช้ทางน้ำ)
	จำเป็น	ไม่จำเป็น	
บ้านติดคันกันน้ำ	(9) 12	15	27
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	(4) 7	13	20
รวม	(13) 19	28	114

ที่มา: การสำรวจ และ () จำนวนผู้ที่สามารถใช้เรือส่วนตัวได้

จากการสำรวจของผู้ที่ต้องการใช้การเดินทางทางน้ำพบว่า การใช้เรือยังคงมีความจำเป็นอยู่ ร้อยละ 16.6 แต่มีครัวเรือนที่สามารถใช้เรือได้เพียงร้อยละ 11.4 แสดงให้เห็นว่ามีครัวเรือนต้องการใช้เรือส่วนตัวแต่ไม่สามารถใช้ได้อีกร้อยละ 5.2 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่4.5 สภาพการซื้อ-ขายบริการ และ การติดต่อทางน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	สภาพการซื้อ-ขายบริการ และ การติดต่อทางน้ำ			รวม
	ลำบากขึ้น	เหมือนเดิม	สะดวกขึ้น	
บ้านติดคั่นกันน้ำ	57	10	0	67
บ้าน ไม่ติดคั่นกันน้ำ	47	0	0	47
รวม	(91.3) 104	(8.7) 10	(0) 0	(100) 114

ที่มา : จากกาสำรวจ และ (%)

หลังการก่อสร้างคั่นกันน้ำสภาพการซื้อ-ขาย การให้บริการ และ การติดต่อทางน้ำส่วนใหญ่ ร้อยละ91.3 เห็นว่าลำบากขึ้น และร้อยละ8.7 คิดว่าเหมือนเดิม (ตารางที่4.5)

ตารางที่4.6 อาชีพของผู้อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	อาชีพ					รวม
	รับจ้าง ทั่วไป	การเกษตร	ค้าขาย	รับราชการ / รัฐ วิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	
บ้านติดคั่นกันน้ำ	25	0	25	34	105	189
บ้าน ไม่ติดคั่นกันน้ำ	22	0	21	11	82	136
รวม	(14.5) 47	(0) 0	(14.2) 46	(13.8) 45	(57.5) 187	(100) 325

ที่มา : จากการสำรวจ และ (%)

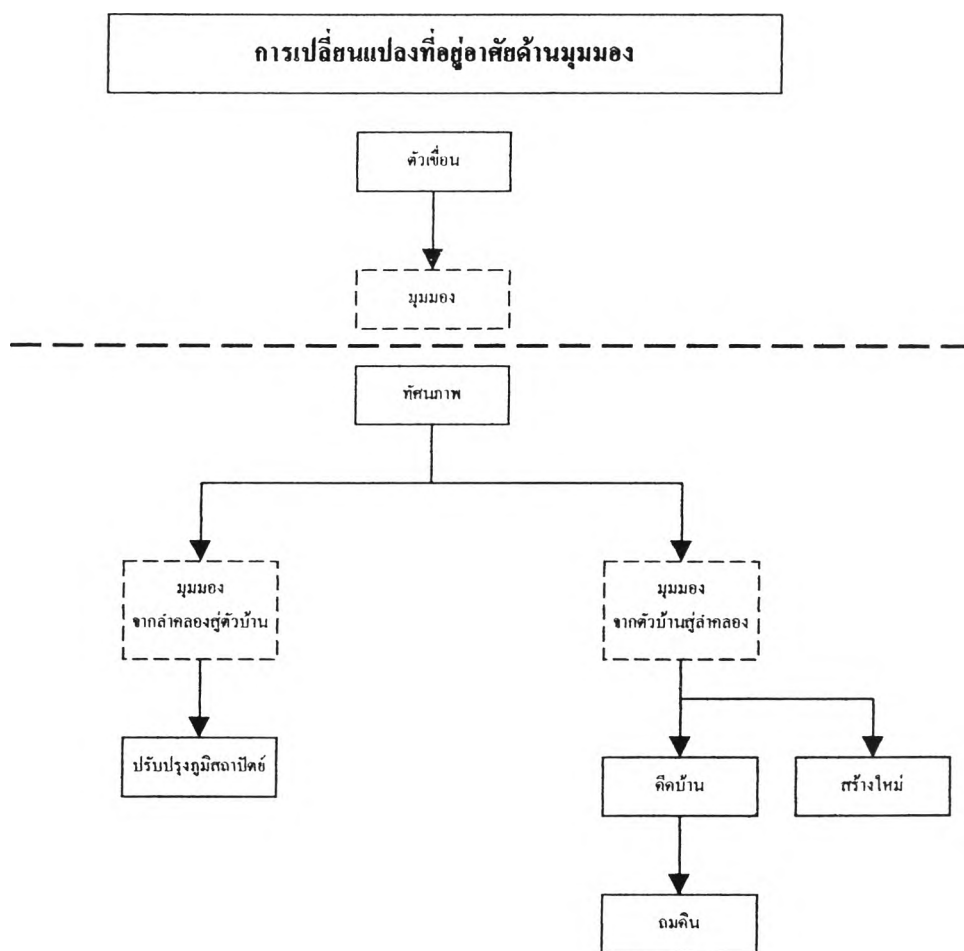
พบว่าในส่วนของผู้ที่ประกอบอาชีพในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นพนักงานในบริษัทเอกชน ร้อยละ57.5และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย และ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ14.5,14.2 และ 13.8 ตามลำดับ และ ไม่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา(จากตารางที่4.6)

จากข้อมูลด้านอาชีพชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของอาชีพกับการเดินทางติดต่อทางน้ำในพื้นที่ศึกษามีน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รับราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อเกิดจากปัญหาด้านมุมมอง

คั่นกันน้ำ ซึ่งมีลักษณะเป็นเสมือนกำแพงหน้าบ้าน เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จก่อให้เกิดปัญหาทางด้านมุมมองทั้งจากภายนอกและภายในจากตัวเขื่อน เนื่องจากบ้านบางหลังมีระดับค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว

สำหรับปัญหาด้านมุมมอง โดยเฉพาะมุมมองจากตัวบ้านออกไปสู่ลำคลอง เนื่องจากมีบ้านบางหลังที่สร้างอยู่ในระดับต่ำอยู่แล้ว เมื่อทำการก่อสร้างคั่นกันน้ำซึ่งมีระดับของคั่นสูง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านมุมมองดังนี้

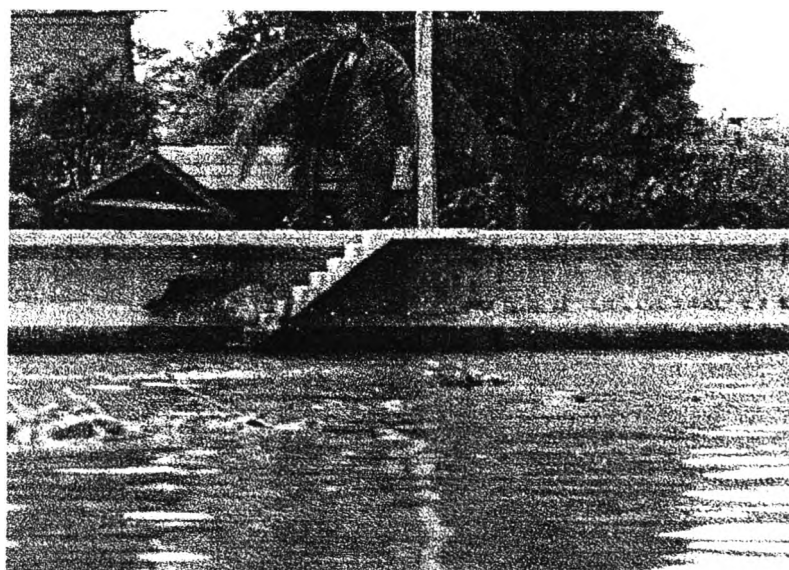

แผนผังที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยด้านมุมมอง

ก.มุมมองจากลำคลองสู่ตัวบ้าน

เนื่องจากคันกันน้ำเป็น โครงสร้างถาวรและเป็นสมบัติของทางราชการ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนภาพจากลำคลองสู่ตัวบ้านจึง ไม่สามารถแก้ไขทัศนภาพในส่วนนี้ได้ โดยเฉพาะเมื่อมีการส่งเสริมให้คลองบางกอกน้อยเป็นแหล่งท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี ทัศนภาพต่างๆของบ้านเรือนริมน้ำจะมีการเปลี่ยนแปลง ไปจากสภาพเดิม เนื่องจากปัจจัยต่างๆที่ได้รับผลกระทบจากคันกันน้ำ

วิธีแก้ไข สามารถปรับปรุง โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมเช่นการปลูกต้นไม้ริมคันกันน้ำ หรือไม้กระดางเป็นต้น ซึ่งผู้อยู่อาศัยส่วนมากก็ได้มีการปรับปรุงในส่วนนี้ไปแล้ว

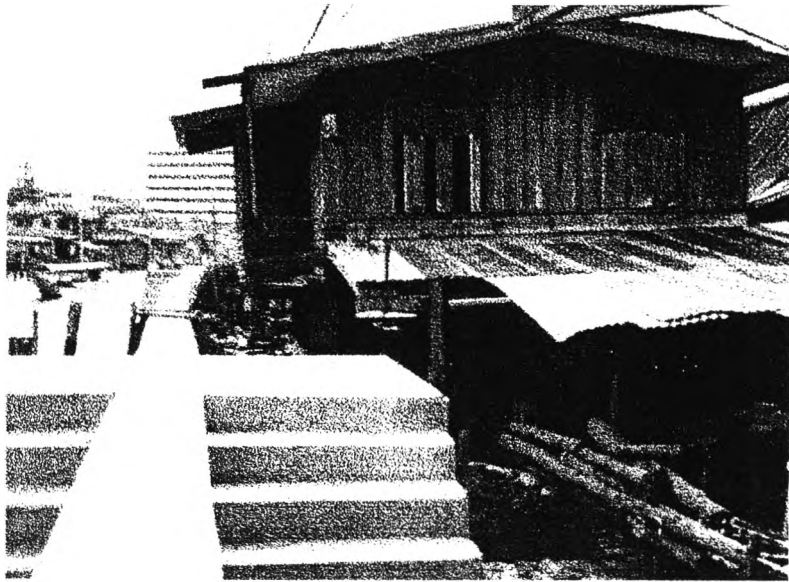

รูปภาพที่ 4.7 มุมมองจากลำคลองสู่ตัวบ้าน

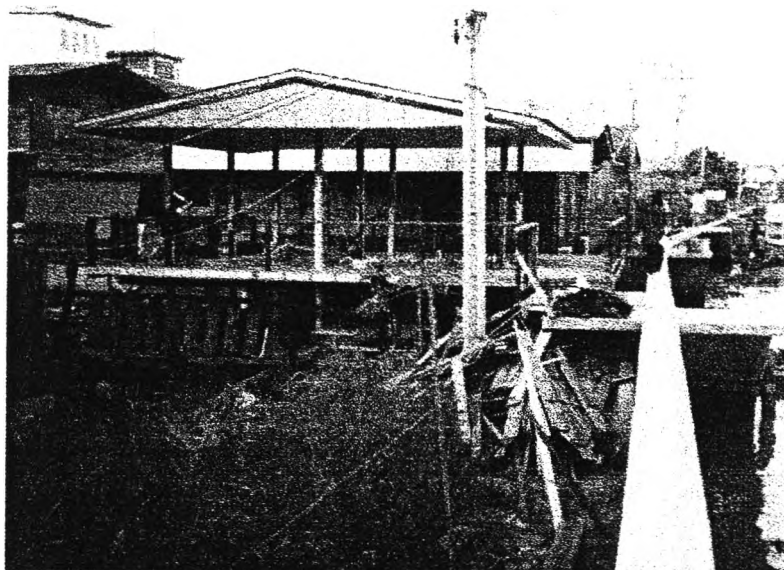
ข.มุมมองจากตัวบ้านสู่ลำคลอง

ในส่วนมุมมองจากตัวบ้าน ผู้อยู่อาศัยสามารถที่จะทำการปรับปรุงตัวบ้านให้อยู่ร่วมกับลักษณะของคันกันน้ำในส่วนของปัญหาด้านมุมมองจากตัวบ้านสู่ลำคลอง ที่เป็นปัญหาเนื่องจากคันกันน้ำมีระดับของตัวเขื่อนที่ 2.80เมตรจากระดับน้ำทะเล แต่ตัวบ้านส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยจะสร้างอยู่ที่ระดับ 1.50เมตรซึ่งเป็นระดับตลิ่งและระดับดินบริเวณพื้นที่ริมคลองพื้นที่ตอนในของฝั่งธนบุรี ทำให้บ้านบางหลังส่วนที่เป็นชั้นล่างของบ้าน หรือ บ้านชั้นเดียว จะถูกบดบังทัศนภาพสู่ลำคลอง

วิธีแก้ไข ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีกรณีปัญหาด้วยการ ดัดตัวบ้าน และสามารถที่จะถมดินเพื่อปลูกสร้างบ้านใหม่ให้สูงกว่าเดิม แต่การแก้ไขปัญหาด้านนี้ปัจจุบันยังมีไม่มากนักตัวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในลักษณะเดิม

รูปภาพที่ 4.8 บ้านสองชั้นแต่ชั้นที่ 1 ไม่สามารถมองเห็นลำคลอง

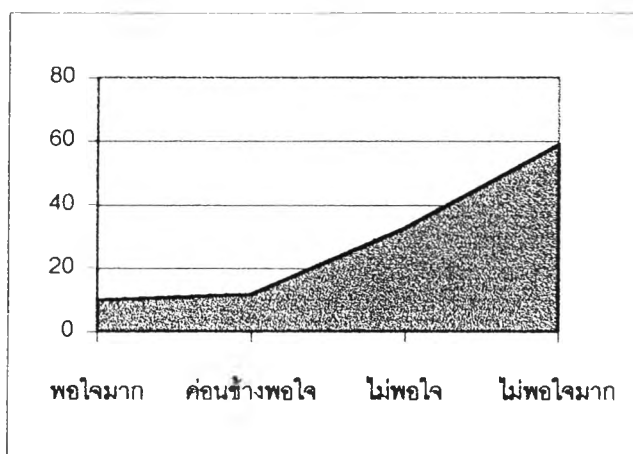

รูปภาพที่ 4.9 บ้านชั้นเดียวขณะกำลังรื้อยกตัวบ้านขึ้น

ตารางที่ 4.7 ความพึงพอใจในความสวยงามบริเวณที่อยู่อาศัยหลังการก่อสร้างคันกันน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	ความสวยงามบริเวณที่อยู่อาศัยหลังการก่อสร้างคันกันน้ำ				รวม
	พอใจมาก	ค่อนข้างพอใจ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมาก	
บ้านติดคันกันน้ำ	10	12	24	21	67
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	0	0	9	38	47
รวม	(8.8) 10	(10.5) 12	(28.9) 33	(60.5) 69	(100) 114

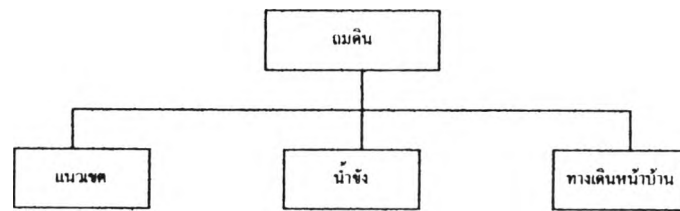
ที่มา : จากการสำรวจและ (%)

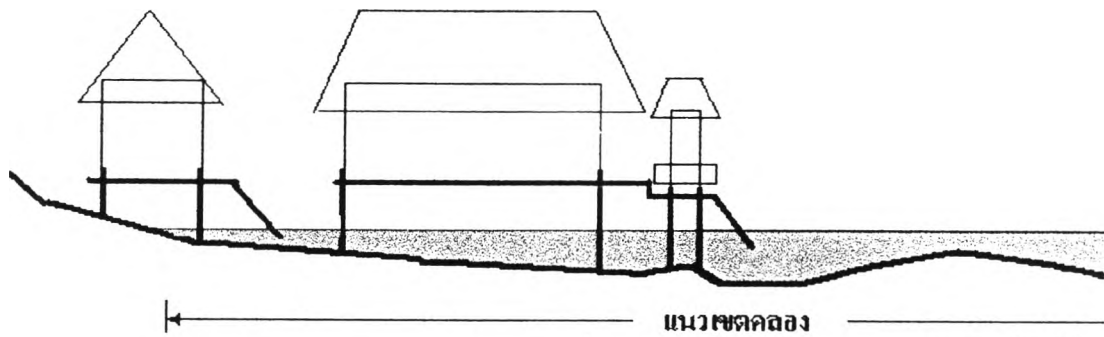
แผนภูมิที่ 4.2 ความพึงพอใจในความสวยงาม

ในด้านของความสวยงามหลังจากการก่อสร้างคันกันน้ำ จะพบว่าส่วนใหญ่ไม่พอใจมากร้อยละ 60.5 ไม่พอใจร้อยละ 28.9 ในทางกลับกันมีผู้ที่รู้สึกค่อนข้างพอใจ และพอใจมากร้อยละ 10.5 และ 8.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

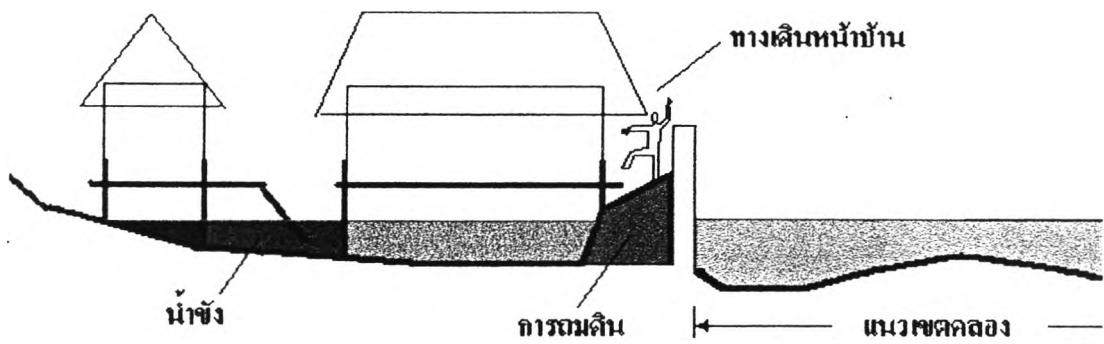
4.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยจากการถมดิน

- แนวเขตที่ดิน
 - น้ำขัง
 - ทางเดินหน้าบ้าน
- แผนผังที่ 4.4 ผลกระทบจากการถมดิน

ที่อยู่อาศัยริมคลองก่อนมีกั้นกั้นน้ำ

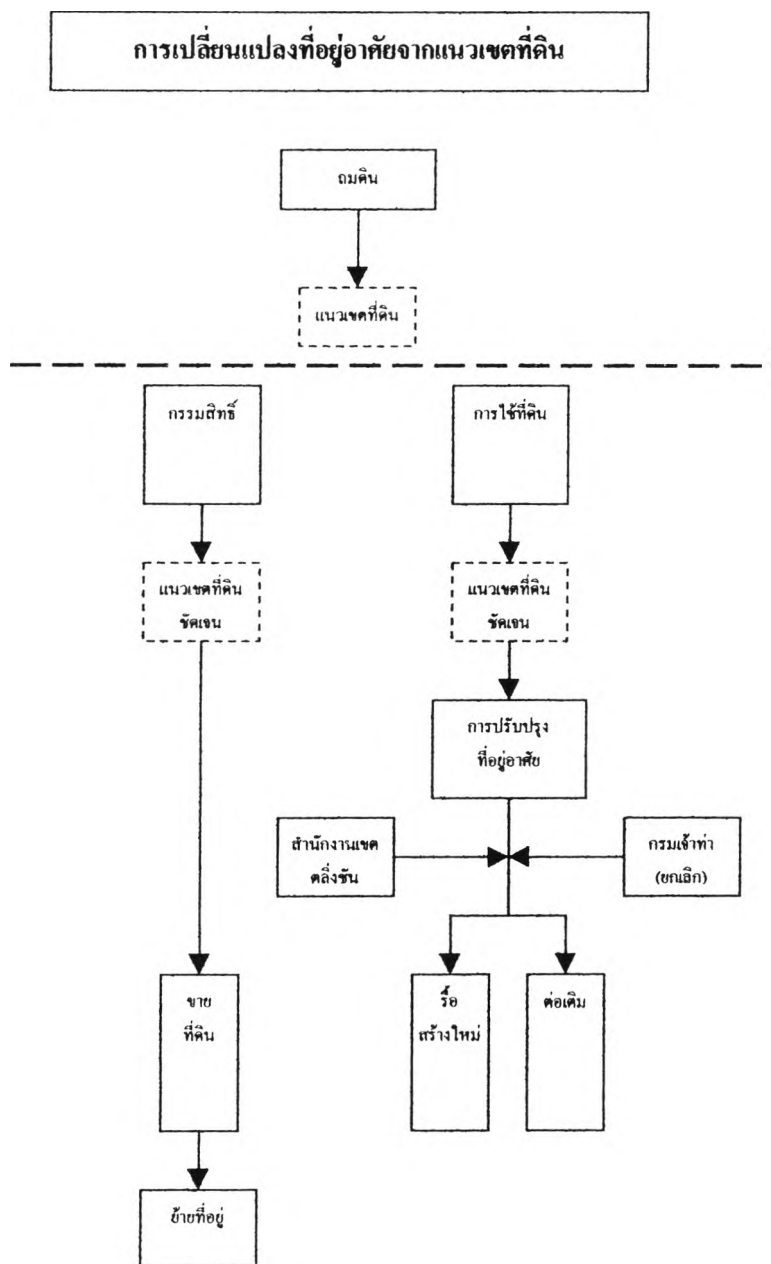

ที่อยู่อาศัยริมคลองหลังก่อสร้างกั้นกั้นน้ำ

รูปภาพที่ 4.10 ผลกระทบจากการถมดิน

4.2.1 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากแนวเขตที่ดิน

การก่อสร้างแนวคันกันน้ำ ตามแนวระวางที่ดินเดิมซึ่งตามสภาพความเป็นจริงถูกคลื่นกัดเซาะ มีสภาพเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึงอยู่ตลอดเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเมื่อระดับน้ำลดลงมาก ๆ จึงจะมีสภาพเป็นดิน เมื่อการสร้างคันกันน้ำแล้วเสร็จทำให้มีการแบ่งพื้นที่อย่างชัดเจนระหว่างแนวเขตของคลองและที่ดิน

แผนผังที่ 4.5 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยจากแนวเขตที่ดิน

ก. กรรมสิทธิ์ที่ดิน

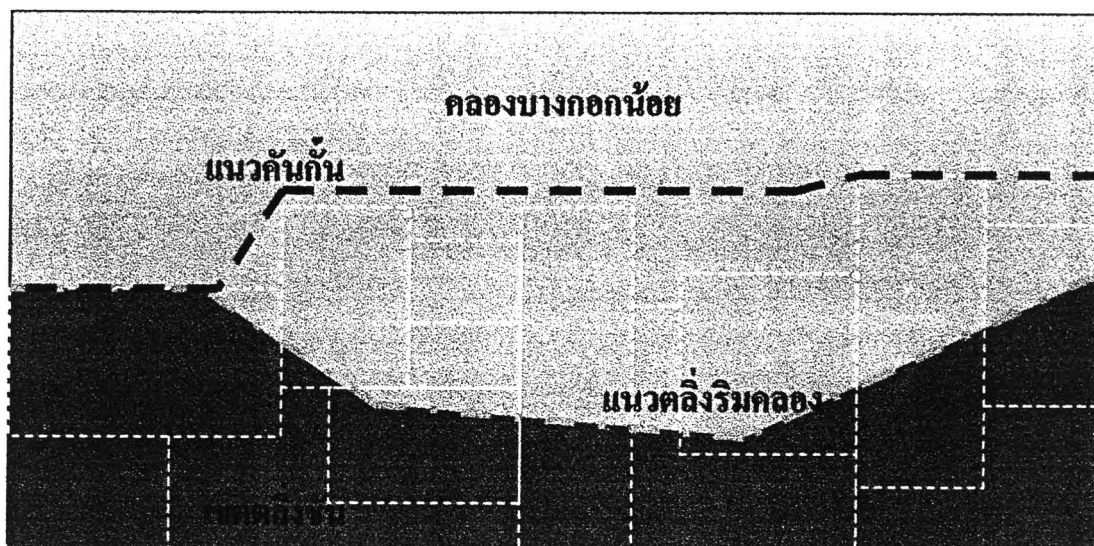
ก่อนที่จะมีการก่อสร้างคันกั้นน้ำสภาพที่ดินของที่อยู่อาศัยริมคลองส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินเลน หรือ ที่ลุ่มน้ำท่วมถึง(Swamps) ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงจากการสัมภาษณ์ และ สังเกตพบว่าเป็นบริเวณที่มีน้ำท่วมเกือบตลอดเวลา ทำให้เมื่อมีการสำรวจหรือรังวัดที่ดินใหม่จะไม่สามารถทำได้ หรือ มีขนาดที่ดินที่เล็กลงเพราะที่ดินถูกคลื่นกัดเซาะตลิ่ง เนื่องจากการกำหนดเขตที่ดินริมน้ำจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมเจ้าท่า ซึ่งดูแลการใช้พื้นที่ริมคลอง และ เส้นทางทางน้ำ ซึ่งจะนับแนวเขตที่ตลิ่ง ณ ระดับน้ำลดลงต่ำสุด ทำให้กรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณริมคลองไม่มีความชัดเจน

แต่การก่อสร้างคันกั้นน้ำได้มีการกำหนดเขตและแนวในการก่อสร้างส่วนใหญ่ตามแนวเขตระวางที่ดินเดิม ซึ่งเป็นทางเลือกที่จะแก้ปัญหาจากกลุ่มที่อยู่อาศัยหรือชุมชนในระดับหนึ่ง ที่จะไม่ต้องการรื้อถอนเนื่องจากการเวนคืนที่ดิน และ ไม่ต้องมีขั้นตอนในทางกฎหมายที่ยุ่งยาก ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในการก่อสร้างคันกั้นน้ำที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ซึ่งหลังจากการก่อสร้างคันกั้นน้ำแล้วเสร็จ

มีผลให้ที่ดินซึ่งแต่เดิมแนวเขตไม่ชัดเจน มีการกำหนดแนวเขตพื้นที่ระหว่างพื้นดินกับลำคลองชัดเจนขึ้น เนื่องจากลำคลองซึ่งเป็นทางน้ำในส่วนรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า มีการเปลี่ยนแปลงจากแนวตลิ่งเดิม เปลี่ยนแปลงมายึดถือตามแนวคันกั้นน้ำแทน ในส่วนของกรรมสิทธิ์ที่ดินแม้ว่ายังคงตั้งอยู่ในที่ลุ่มมีน้ำท่วมขัง แต่ไม่ได้อยู่ในเส้นทางเดินเรือและพื้นที่รับผิดชอบของกรมเจ้าท่า การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารต่างๆ จึงอยู่ในความรับผิดชอบและดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน และ สำนักงานเขตตลิ่งชัน

ซึ่งในส่วนของกรรมสิทธิ์ที่ดิน พบว่ายังมีส่วนที่น่าสนใจอีกคือ การก่อสร้างคันกั้นน้ำยังส่งผลให้มีพื้นที่ตามระวางที่ดิน หรือ โฉนดที่ดินของผู้ที่อยู่อาศัยริมคลองบางแปลง มีพื้นที่เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง เนื่องจากแนวของการก่อสร้างคันกั้นน้ำ โดยพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นจากระวางที่ดินเดิม ซึ่งเป็นพื้นที่หลังคันกั้นน้ำ จากการสัมภาษณ์ นายสหรัฐ กมลฉ่ำ นายช่างสำรวจฝ่ายโยธา สำนักงานเขตที่ดินพบว่าในทางปฏิบัติ ทางราชการจะให้กรรมสิทธิ์ที่ดินตามแนวโฉนดหรือระวางที่ดินเป็นหลัก แต่ในส่วนของพื้นที่เพิ่มจากการก่อสร้างคันกั้นน้ำยังถือเป็นที่ดินสาธารณะ แต่อนุญาตให้ผู้อยู่อาศัยที่มีที่ดินต่อเนื่องเป็นผู้ดูแล และ ใช้ประโยชน์ เนื่องจากบริเวณที่ดินดังกล่าวไม่มีความต่อเนื่องกันทุกแปลง และ มีพื้นที่ไม่มากนัก ซึ่งในอนาคตจะทำการพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ กรรมสิทธิ์ที่ดินในส่วนนี้อีกวาระหนึ่ง

จากการเปลี่ยนแปลงและความชัดเจนในด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินนี้ ส่งผลต่ออำนาจการใช้ที่ดินรวมทั้งในส่วนของ การซื้อ-ขายกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งไม่สามารถทำได้ในช่วงก่อนที่จะมีการก่อสร้างคันกั้นน้ำ

รูปภาพที่ 4.11 แสดงตัวอย่างแนวเขตที่ดิน(-----สีขาว)ในลำคลอง

รูปภาพที่ 4.12 สภาพแนวเขตที่ดินริมคลองก่อนมีคันกั้นน้ำ

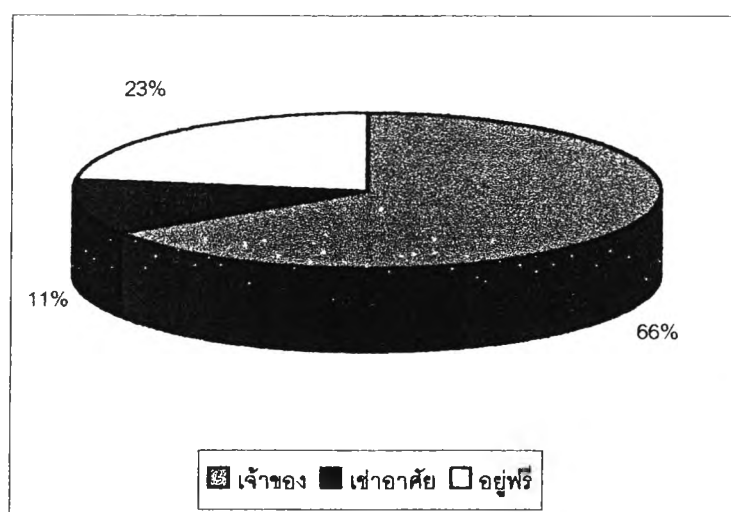
รูปภาพที่ 4.13 หลังก่อสร้างคันกั้นน้ำแนวเขตที่ดินริมคลองมีความชัดเจน

ตารางที่ 4.8 กรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	กรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัย			รวม
	เจ้าของ	เช่าอาศัย	อยู่ฟรี	
บ้านติดคั่นกันน้ำ	57	0	10	67
บ้านไม่ติดคั่นกันน้ำ	18	13	16	47
รวม	(69.6) 75	(9.3) 13	(21.1) 26	(100) 114

ที่มา: จากการสำรวจ และ (%)

การสำรวจความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินและตัวบ้านร้อยละ 69.6 เป็นการอยู่ฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 21.1 ที่เหลือเป็นการเช่าอยู่อาศัยเพียงร้อยละ 9.3 ซึ่งมีทั้งการเช่าที่ดินปลูกบ้านและเช่าทั้งที่ดินและตัวบ้าน (ตารางที่ 4.8)

แผนภูมิที่ 4.3 กรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.9 ลักษณะของการอยู่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ประเภทที่อยู่อาศัย	ลักษณะของการอยู่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย			รวม
	เจ้าของเป็น ญาติ	เจ้าของให้ อยู่ฟรี	จับจองหรือ บุกรุก	
บ้านติดคั่นกันน้ำ	7	2	1	10
บ้านไม่ติดคั่นกันน้ำ	11	5	0	16
รวม	(79.1) 18	(18.6) 7	(2.3) 1	(100) 26

ที่มา: จากการสำรวจ และ (%)

การอยู่อาศัยโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมีเหตุผลหลายประการ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นญาติกับเจ้าของที่ดินหรือเจ้าของบ้านร้อยละ 79.1 โดยการที่เจ้าของให้อยู่ฟรีโดยไม่ได้เป็นญาติกัน และ จับจองหรือบุกรุกพบเพียงร้อยละ 18.6 และ 2.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.9)

ข.การใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินริมคลองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย มีที่ว่างเพียงเล็กน้อย โดยที่อยู่อาศัยริมคลองเดิมไม่สามารถทำการปรับปรุงต่อเติมได้ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมเจ้าท่า ซึ่งควบคุมเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งใดล่วงล้ำลำน้ำ

“ตามมาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติไว้ว่า(รายละเอียดดูในภาคผนวก)

มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และได้ น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าท่า หลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดย กฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องระบุลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำที่พึงอนุญาตไว้ให้ชัดเจนพร้อม ทั้งระยะเวลาที่จะต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จด้วย เมื่อผู้ขออนุญาตยื่นคำขอถูกต้องตามหลัก เกณฑ์ วิธีการ และลักษณะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามวรรคสองแล้ว เจ้าท่าต้องอนุญาตภายใน ระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว”

จากบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้ที่อยู่อาศัยบริเวณริมคลองเดิมก่อนที่จะมีคันกั้นน้ำไม่สามารถ ต่อเติมหรือปลูกสร้างอาคารใหม่ลงในที่ดินซึ่งอยู่ในลำคลองได้

แต่หลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำ ซึ่งได้มีการกำหนดเขตและแนวในการก่อสร้างส่วนใหญ่ตาม แนวเขตระวางที่ดินเดิมตามรายละเอียดที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งเป็นทางเลือกที่จะแก้ปัญหา จากกลุ่มที่อยู่อาศัยหรือชุมชนในระดับหนึ่ง ที่จะไม่ต้องทำการรื้อถอนเนื่องจากการเวนคืนที่ดิน และ ไม่ต้องมีขั้นตอนในทางกฎหมายที่ยุ่งยาก ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในการก่อสร้างคันกั้นน้ำที่ได้กล่าวไว้ แล้วในตอนต้น ซึ่งหลังจากการก่อสร้างคันกั้นน้ำแล้วเสร็จ

มีผลให้ที่ดินซึ่งแต่เดิมแนวเขตไม่ชัดเจน มีการกำหนดแนวเขตพื้นที่ระหว่างพื้นดินกับลำ คลองชัดเจนขึ้น เนื่องจากลำคลองซึ่งเป็นทางน้ำในส่วนรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า มีการเปลี่ยนแปลงจากแนวตลิ่งเดิม เปลี่ยนแปลงมายึดถือตามแนวคันกั้นน้ำแทน ในส่วนของกรรมสิทธิ์ที่ดินแม้ ว่ายังคงตั้งอยู่ที่ลุ่มมีน้ำท่วมขัง แต่ไม่ได้อยู่ในเส้นทางเดินเรือและพื้นที่รับผิดชอบของกรมเจ้าท่า การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารต่างๆ จึงอยู่ในความรับผิดชอบและดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ที่ดิน และ สำนักงานเขตตลิ่งชัน สามารถต่อเติม และ ปลูกสร้างอาคารใหม่ได้ ตามกฎหมายควบคุม การก่อสร้างอาคารต่างๆ และ โดยเฉพาะกฎหมายการใช้ที่ดินในพื้นที่ริมคลองเขตตลิ่งชันดังนี้

“ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 414 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ข้อ 10 (3) การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทท้ายกฎกระทรวงนี้ บริเวณริมฝั่งคลองมหาสวัสดิ์ จากคลองบางกอกน้อย ไปทางทิศตะวันตกจนบรรจบกับแนวเขตผังเมืองรวมด้านตะวันตก ให้มีที่ว่างตามแนวนานริมฝั่งคลองไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมทางน้ำ การสาธารณูปโภค เช่น รั้ว หรือ กำแพง

ข้อ 12 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยซึ่งมีใช้อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ สถาบันราชการ และการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่

ข้อ 14 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม การอยู่อาศัย สถาบันราชการ และการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ ”

ซึ่งตามกฎหมายที่ควบคุมการก่อสร้างอาคารต่างๆ และ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน รวมทั้งปัจจัยราคาที่ดิน ซึ่งมีความต้องการพื้นที่รื้อน้ำเพื่อก่อสร้างอาคารพักอาศัย เป็นการเปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัยได้หลายลักษณะในอนาคต แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาสำนักงานเขตตลิ่งชัน ยังไม่มีการขออนุญาตก่อสร้างอาคารใหม่ในบริเวณพื้นที่ริมคลองที่ทำการศึกษามีเพียงการซ่อมแซมและปรับปรุงต่อเติมอาคารบางส่วน

รูปภาพที่ 4.14 การต่อเติมตัวบ้าน(ร้านค้าริมน้ำ)ชิดแนวคันกันน้ำ

รูปภาพที่ 4.15 การต่อเติมตัวบ้านชิดแนวคันกันน้ำ

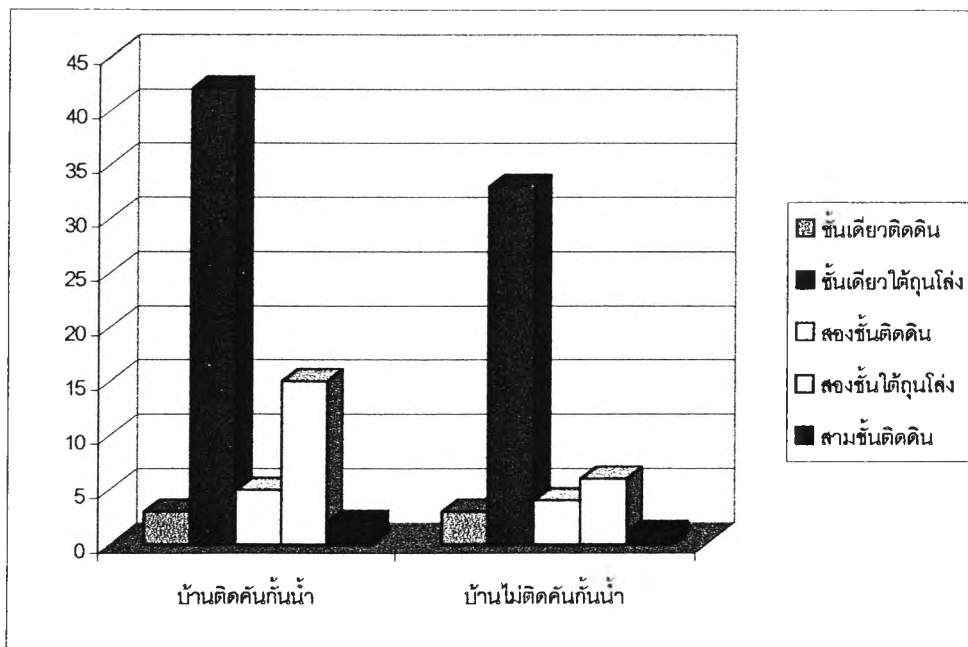
ตารางที่ 4.10 รูปแบบของที่อยู่อาศัยก่อนมีคันทันน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	รูปแบบที่อยู่อาศัย					รวม
	ชั้นเดียว ตึกดิน	ชั้นเดียว ใต้ถุนโล่ง	สองชั้น ตึกดิน	สองชั้นได้ ถุนโล่ง	สามชั้น ตึกดิน	
บ้านตึกคันทันน้ำ	3	42	5	15	2	67
บ้านไม่ตึกคันทันน้ำ	3	33	4	6	1	47
รวม	(5.3) 6	(65.8) 75	(7.9) 9	(18.4) 21	(2.6) 3	(100) 114

ที่มา :จากการสำรวจ และ (%)

จากการสำรวจด้านรูปแบบที่อยู่อาศัยด้วยแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบบ้านชั้นเดียวมีใต้ถุนโล่งถึงร้อยละ 65.8 บ้านสองชั้นใต้ถุนโล่งและสองชั้นตึกดินใกล้เคียงกันคือร้อยละ 18.4 และร้อยละ 7.9 ตามลำดับ โดยบ้านชั้นเดียวตึกดินมีร้อยละ 5.3 มีน้อยที่สุดคือบ้านสามชั้นตึกดินมีแค่ร้อยละ 2.6 เท่านั้น

นอกจากนี้ไม่พบที่อยู่อาศัยรูปแบบอื่นๆในพื้นที่ทำการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการควบคุมการใช้พื้นที่ริมคลองของกรมเจ้าท่า แต่พบว่ามีที่อยู่อาศัยในรูปแบบของคอนโดมิเนียม และ อาคารตึกแถวทาว์นเฮาส์ ในพื้นที่ติดกับบริเวณที่อยู่อาศัยริมคลองเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ 4.10)

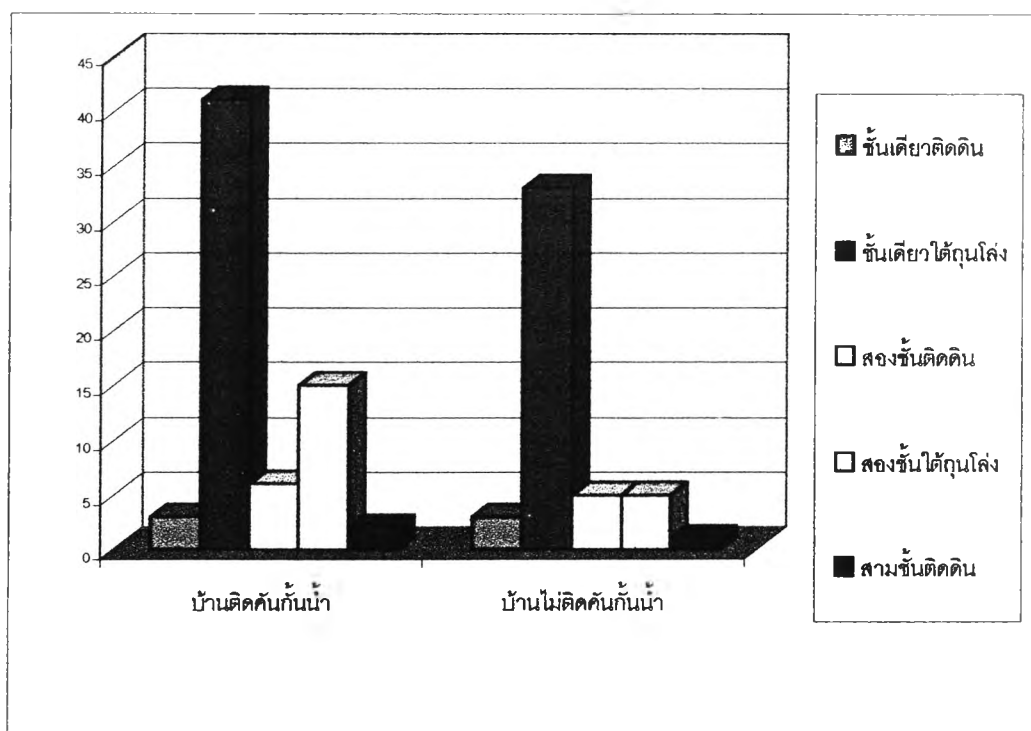
แผนภูมิที่ 4.4 รูปแบบที่อยู่อาศัยก่อนมีคันทันน้ำ

ตารางที่ 4.11 รูปแบบของที่อยู่อาศัยหลังมีคันทันน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	รูปแบบที่อยู่อาศัยหลังมีคันทันน้ำ					รวม
	ชั้นเดียว ติดดิน	ชั้นเดียว ใต้ถุนโล่ง	สองชั้น ติดดิน	สองชั้นใต้ ถุนโล่ง	สามชั้น ติดดิน	
บ้านติดคันทันน้ำ	3	41	6	15	2	67
บ้านไม่ติดคันทันน้ำ	3	33	5	5	1	47
รวม	(5.3) 6	(64.9) 74	(9.7) 11	(17.5) 20	(2.6) 3	(100) 114

ที่มา : จากการสำรวจ และ (%)

พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของที่อยู่อาศัยหลังมีคันทันน้ำน้อยมาก คือ รูปแบบบ้านชั้นเดียวใต้ถุนโล่งและสองชั้นใต้ถุนโล่งลดลงเท่ากันเหลือร้อยละ 64.9 และ 17.5 ตามลำดับ แต่สองชั้นติดดินเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.7 ซึ่งเป็นผลมาจากการถมดินและการต่อเติมในบ้านบางหลังทำให้พื้นที่ใต้ถุนหายไป ส่วนรูปแบบอื่นๆไม่มีการเปลี่ยนแปลง(ตารางที่ 4.11)

แผนภูมิที่ 4.5 รูปแบบที่อยู่อาศัยหลังก่อสร้างคันทันน้ำ

ตารางที่ 4.12 การใช้ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ประเภทที่อยู่อาศัย	การใช้ที่อยู่อาศัย		รวม
	อยู่อาศัย	อยู่อาศัยและประกอบกิจการ	
บ้านติดกันกันน้ำ	64	3	67
บ้าน ไม่ติดกันกันน้ำ	45	2	47
รวม	(94.6) 109	(5.4) 5	(100) 114

ที่มา : จากการสำรวจ และ (%)

การสำรวจด้านการใช้ประโยชน์ที่พักอาศัยพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 94.6 ใช้เป็นที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียว มีเพียงร้อยละ 5.4 ที่ใช้ประกอบกิจการซึ่งเป็นร้านค้าริมน้ำ โดยมีพื้นที่พักอาศัยด้วย (ตารางที่ 4.12)

4.2.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากปัญหาน้ำขัง

จากการสัมภาษณ์นาย จรัส นิยมเจริญนายช่างโยธา5 กองพัฒนาระบบหลัก สำนักงานระบายน้ำ กรุงเทพมหานครทราบว่า ลักษณะคันกันน้ำประกอบด้วย กำแพงกันดิน(Retaining Wall) ผนังกันน้ำ(Flood Wall)และการถมดินหลังกำแพงกันดิน รูปแบบของกำแพงกันดินโดยทั่วไปจะเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กชนิด เข็มและแผง(Pile and Plank) มีเข็มสมอชิดด้านหลัง(Bater Pile) ระดับหลังกำแพงกันดินจะสูงประมาณระดับ 1.50 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ทั้งนี้เพื่อป้องกันดินริมตลิ่งซึ่งโดยทั่วไปจะมีค่าระดับประมาณ 1.50 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง และ เหนือกำแพงกันดินจะสร้างผนังกันน้ำ ให้มีระดับสูงถึง 2.80 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เพื่อป้องกันน้ำจากคลองที่มีระดับสูงในช่วงเวลาที่มีน้ำเหนือหลาก และ น้ำทะเลหนุนไหลเข้าท่วมพื้นที่

รูปแบบคันกันน้ำดังกล่าวมีข้อดีคือราคาถูก แต่น้ำจะไหลผ่านส่วนของกำแพงกันดินได้ เพราะมีช่องว่างตามแนวรอยต่อของชิ้นส่วนเสาและแผง จึงต้องอาศัยการถมดินเหนียวด้านหลังของกำแพงกันดินให้กว้างออกไปจากแนวคันกันน้ำประมาณ 3.00 เมตร จึงจะกันน้ำรั่วได้

แต่ในการก่อสร้างปรากฏว่ามีข้อจำกัดในกรณีแนวคันกันน้ำอยู่ชิดกับอาคารรับน้ำ ทำให้การถมดินเหนียวดังกล่าวทำไม่ได้ และ หลังจากก่อสร้างเสร็จ เมื่อน้ำในคลองมีระดับสูง น้ำจึงรั่วซึมผ่านกำแพงกันดิน โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นที่ลุ่มต้ำน้ำจะไหลเข้ามาได้มาก ในกรณีที่น้ำในคลองมีระดับสูงและคงตัวอยู่นาน น้ำในที่ลุ่มจะมีระดับสูงขึ้น ซึ่งในพื้นที่ตลิ่งชันมีที่ลุ่มต้ำขนาดใหญ่หลังคันกันน้ำอยู่ 2 แห่งคือบริเวณริมคลองชักพระ และ บริเวณวัดชัยพฤกษ์ ที่น้ำจะรั่วซึมมากจนบางครั้งน้ำท่วมในบริเวณที่ลุ่มต้ำดังกล่าวมีความสูงเกือบเท่าน้ำในคลอง ทั้งที่มีเครื่องสูบน้ำคอยสูบน้ำออกจากที่ลุ่ม นอกจากนี้ในขณะน้ำในลำคลองมีระดับลดลง ก็มีการเปิดประตูระบายน้ำขนาดเล็กที่ติดตั้งไว้เพื่อให้ น้ำระบายออกแต่ปริมาณน้ำมีมากการระบายจะช้า

อย่างไรก็ตามในขณะเกิดน้ำท่วม ผู้รับจ้างเหมางานก่อสร้างคันกันน้ำได้เข้าทำการแก้ไขดินหลังแนวป้องกันตลอดเวลา และในฤดูแล้งปี 2544 นี้ สำนักงานระบายน้ำได้ดำเนินการปรับปรุงดินหลังคันกันน้ำให้มีคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิมมาก โดยในขณะนี้ได้มีวิธีการเพื่อป้องกันและแก้ไข เช่น การปรับปรุงคุณภาพดินโดยฉีดซีเมนต์ การเพิ่มดินด้านหลังคันป้องกันโดยใช้การคุนเลนเข้ามาในพื้นที่ลุ่มต้ำในที่สุดเมื่อดินแห้งจะป้องกันน้ำได้ดีขึ้นเป็นต้น

ก. การระบายน้ำทิ้งและการทิ้งขยะ

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น พื้นที่ด้านในที่อยู่ห่างไกลจากคันทันน้ำซึ่งไม่มีการระบายและไหลเวียนเข้า-ออกที่คันทันน้ำท่วมอยู่เป็นเวลานาน ประกอบกับมีการทิ้งขยะและปล่อยน้ำทิ้งจากที่อยู่อาศัย ซึ่งส่วนใหญ่จะทิ้งหรือระบายสู่พื้นที่ลุ่มใต้ถุนบ้าน ทำให้น้ำที่ขังอยู่เกิดการเน่าเสีย และทำให้ทางเดิน หรือ ตัวบ้านบางหลังซึ่งสร้างอยู่ในระดับต่ำถูกน้ำเสียท่วมขัง

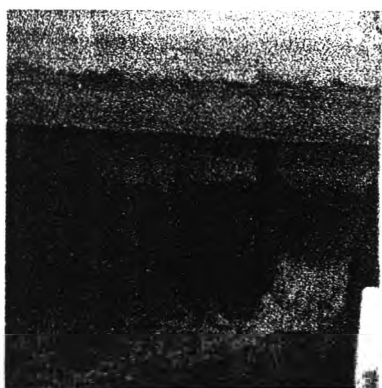
นอกจากนี้ปัญหาน้ำขังยังส่งผลให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงเนื่องจากน้ำขังมีการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำซ้ำ และ ไม่มีคลื่นทำให้น้ำค่อนข้างนิ่งจึงเหมาะสมในการขยายพันธุ์ของยุง ซึ่งเป็นพาหะนำโรคหลากหลายชนิด

การแก้ไขปัญหของผู้อาศัย และ สำนักการระบายน้ำ ใช้วิธีการดังนี้

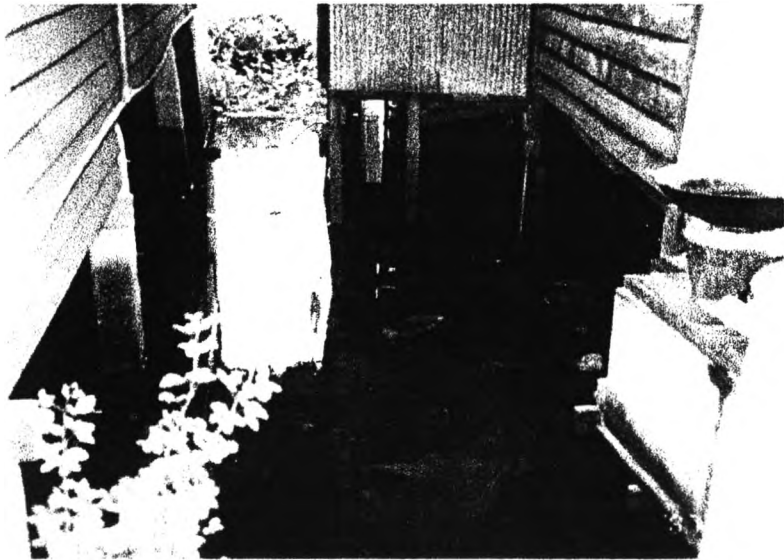
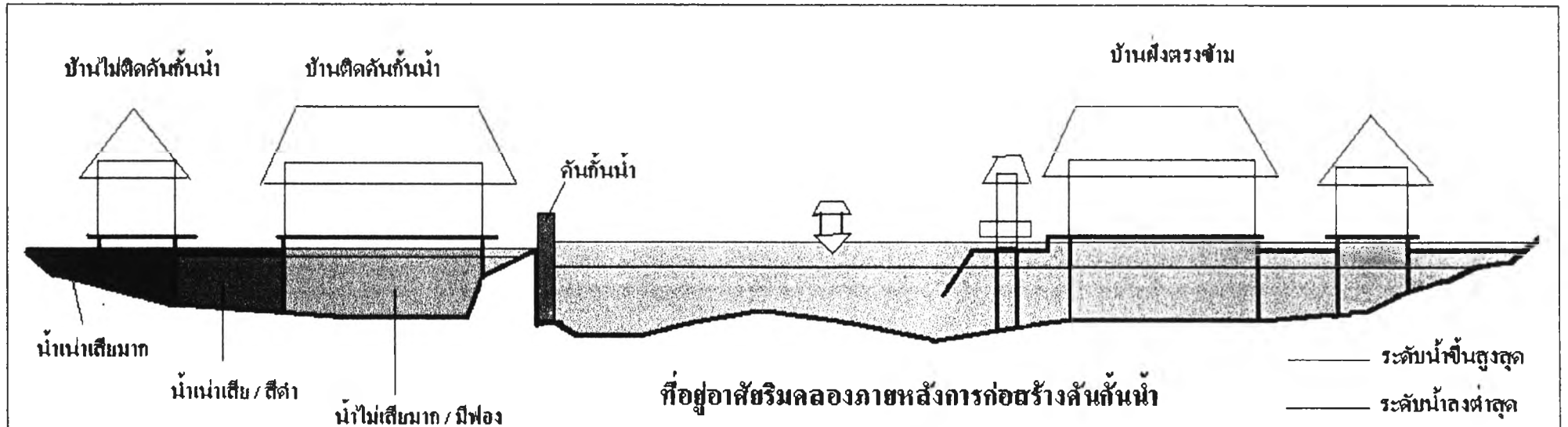
วิธีที่ 1 จัดระบบเปิด-ปิดประตูระบายน้ำ เมื่อระดับน้ำสูงก็จะทำการปิดประตูระบายน้ำ และ เมื่อระดับน้ำในลำคลองภายนอกเขื่อนลดลงต่ำกว่าระดับน้ำที่อยู่ในเขื่อน ก็ทำการเปิดประตูระบายน้ำเพื่อระบายน้ำที่ขังอยู่ภายในตัวเขื่อนออก ส่วนช่วงที่ปริมาณน้ำน้อยควรที่จะเปิดประตูระบายน้ำเพื่อให้ น้ำได้ถ่ายเทเข้าออกได้สะดวก และไม่เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย แต่เป็นวิธีที่ต้องใช้แรงงานในการเปิด-ปิดของผู้อาศัย และ ต้องคอยตรวจสอบระดับน้ำขึ้น-ลง

วิธีที่ 2 ใช้เครื่องสูบน้ำ ถ้าระดับน้ำท่วมสูงมากทางสำนักการระบายน้ำ หรือ สำนักงานเขต คลังชันจะนำเครื่องสูบน้ำมาทำการสูบน้ำออกลำคลอง แต่มักจะมีปัญหาผู้อาศัยได้รับความรำคาญจากเสียงเครื่องชนิดซึ่งดังมาก

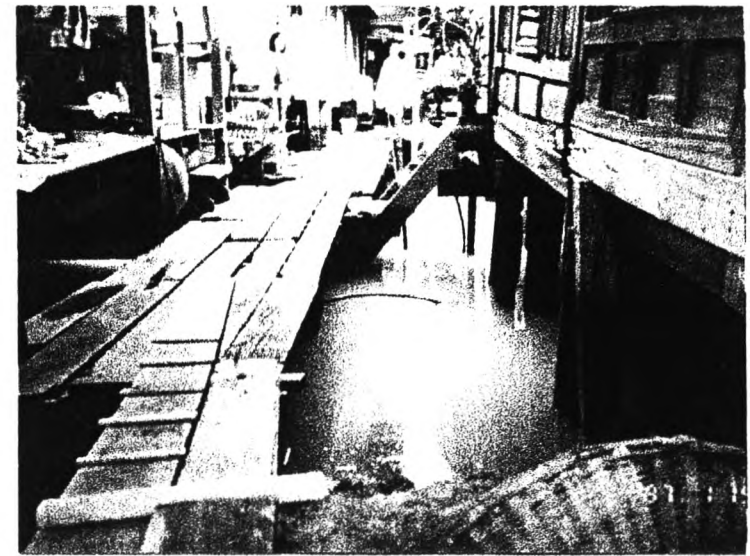
วิธีที่ 3 คิดบ้าน-ถมดิน ใช้วิธีการคิดตัวบ้านให้อยู่สูงกว่าระดับน้ำท่วมขัง หรือ ถมดินให้สูงกว่าระดับน้ำท่วมขังประกอบกับการคิดตัวบ้าน หรือ รื้อปลูกสร้างใหม่ ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ดีที่สุด แต่มีค่าใช้จ่ายสูง

รูปภาพที่ 4.17 การระบายน้ำจากประตูน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ลุ่มต่ำ

แสดงน้ำเน่าเสียพื้นที่ที่อยู่ลึกเข้าไป

แสดงสภาพน้ำค่อนข้างดีแต่มีฟองของพื้นที่ด้านหน้า

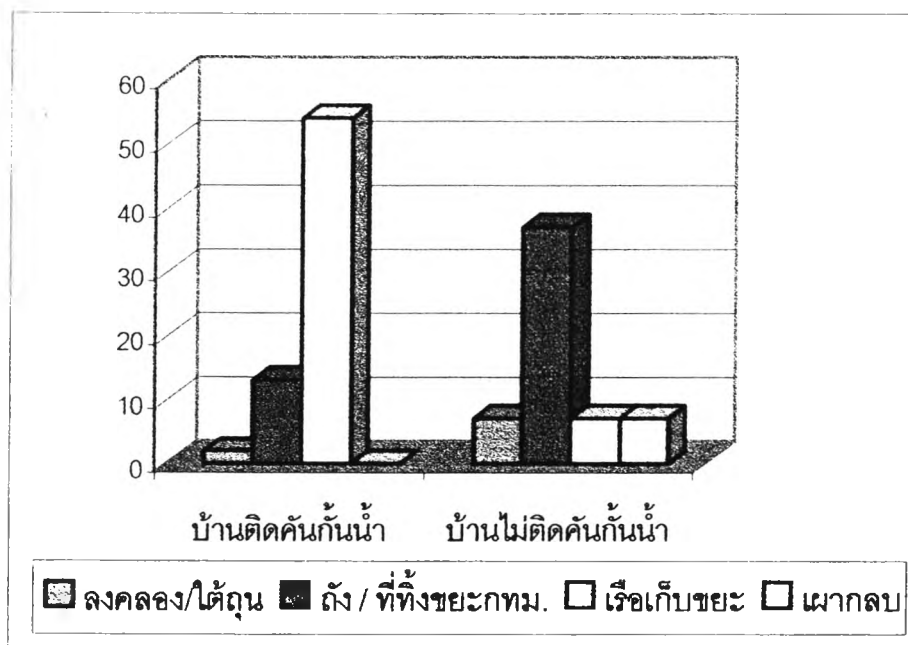
รูปภาพที่ 4.18 แสดงปัญหาน้ำขัง และ เน่าเสีย

ตารางที่ 4.13 วิธีการกำจัดขยะของผู้อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	วิธีการกำจัดขยะของผู้อยู่อาศัย			
	ลงคลอง/ได้ ถุน	ถัง / ที่ทิ้ง ขยะกทม.	เรือเก็บขยะ	เผา/กลบ
บ้านติดคันกันน้ำ	2	13	54	0
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	7	37	7	7
รวม	(7.9) 9	(43.9) 50	(53.5) 61	(6.1) 7

ที่มา : จากการสำรวจ และ (%)

ในส่วนของการกำจัดขยะของที่อยู่อาศัยริมคลองพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.5 ทิ้งในเรือเก็บขยะของกทม.หรือหน่วยงานท้องถิ่น ที่ทิ้งขยะหรือถังขยะของกทม.ร้อยละ 43.9 และที่เหลือ ใช้วิธีทิ้งลงคลอง และ เผา/ฝังร้อยละ 7.9 , 6.1 ตามลำดับ(ตารางที่ 4.13)

แผนภูมิที่ 4.6 วิธีการกำจัดขยะของผู้อยู่อาศัย

ข. การใช้น้ำอุปโภค

ถึงแม้ว่าที่อยู่อาศัยในเขตคลังชั้นจะสามารถใช้น้ำประปาได้เกือบทุกหลัง แต่เนื่องจากผู้อยู่อาศัยริมคลองใช้น้ำคลองในการชำระล้างบ้านเรือน และ ซักเสื้อผ้า ถ้างาขนะต่างๆ ซึ่งไม่ต้องการคุณภาพน้ำที่ดีมากนัก ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการประปาได้มาก

แต่หลังจากมีการก่อสร้างคันกั้นน้ำ ทำให้การใช้น้ำคลองไม่สะดวกเหมือนแต่ก่อน ที่สามารถดึงน้ำจากได้ถนนบ้านได้เลย และ คุณภาพของน้ำเนื่องจากปัญหาน้ำเน่าเสียที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้การใช้น้ำคลองต้องเปลี่ยนแปลงและมีวิธีการแก้ไขดังนี้

วิธีที่1 ใช้เครื่องสูบน้ำจากคลอง โดยต่อท่อไปยังนอกคันกั้นน้ำเพื่อสูบน้ำคลองมาใช้ ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนของการไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

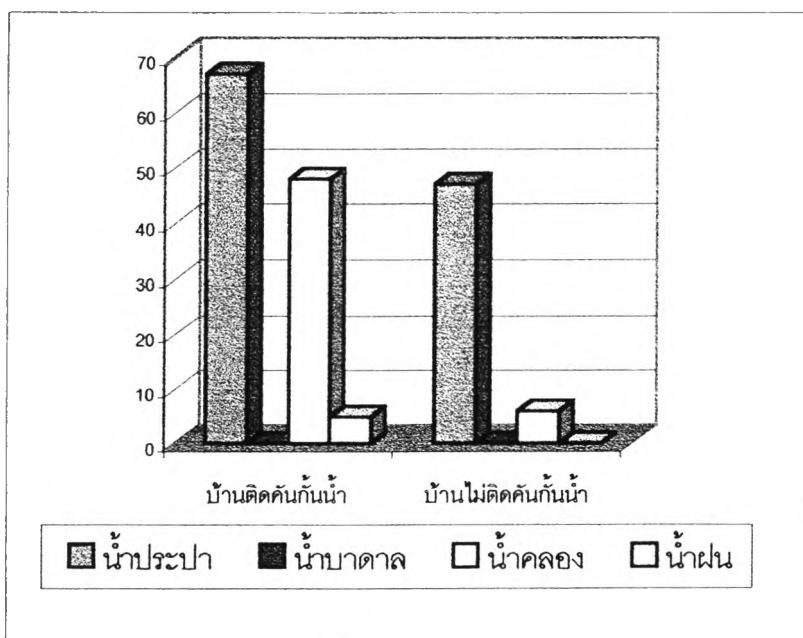
วิธีที่2 เปลี่ยนไปใช้น้ำประปาเพียงอย่างเดียว ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายน้ำประปาเพิ่ม

ตารางที่4.14 สภาพการใช้น้ำอุปโภค

ประเภทที่อยู่อาศัย	สภาพการใช้น้ำอุปโภค			
	น้ำประปา	น้ำบาดาล	น้ำคลอง	น้ำฝน
บ้านติดคันกั้นน้ำ	67	0	48	5
บ้านไม่ติดคันกั้นน้ำ	47	0	6	0
รวม	(100)114	(0) 0	(47.4) 54	(4.2) 5

ที่มา : จากการสำรวจและ(%)

การใช้น้ำอุปโภคในชุมชนริมคลองในพื้นที่เขตคลังชั้น ซึ่งพบว่ามีการใช้น้ำประปาได้ทุกหลัง และมีบ้านที่ใช้น้ำคลองร้อยละ47.4 ที่เหลือเป็นการใช้น้ำฝนซึ่งมีผู้น้อยมากเพียงร้อยละ4.2 (ตารางที่4.14) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มบ้านไม่ติดคันกั้นน้ำมีสัดส่วนการใช้น้ำคลองน้อยมาก

แผนภูมิที่4.7 สภาพการใช้น้ำอุปโภค

ตารางที่ 4.15 ความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำคลองในการอุปโภค-บริโภค

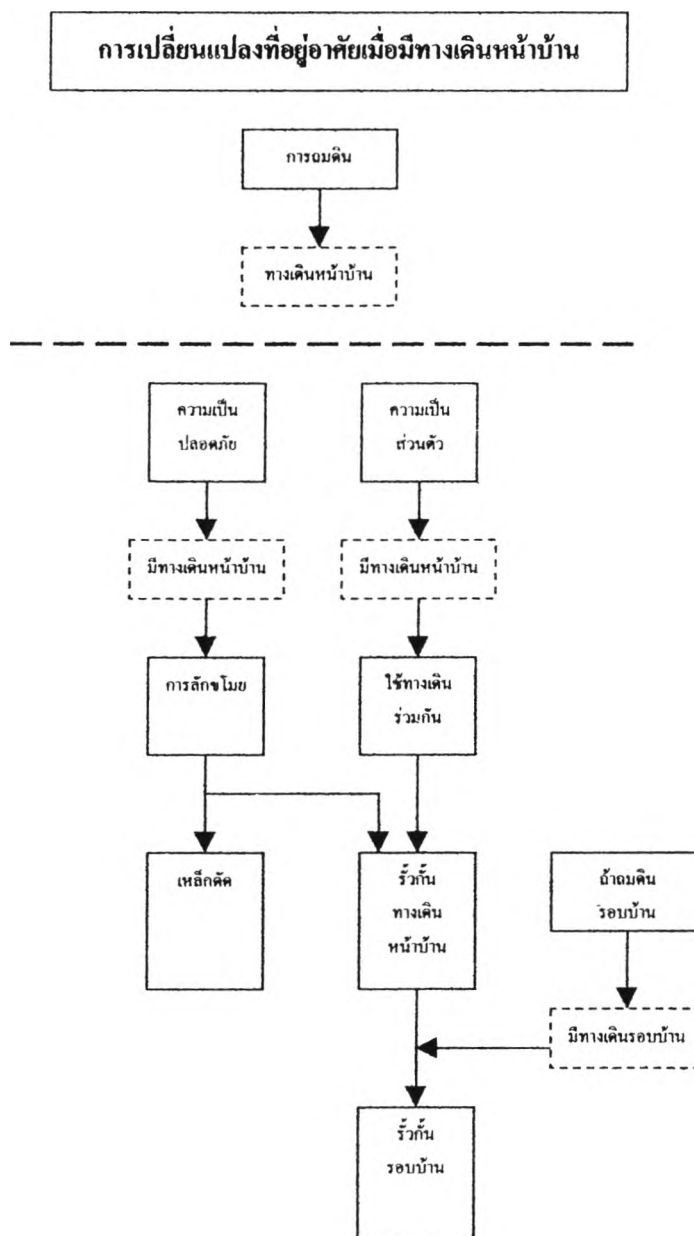
ประเภทที่อยู่อาศัย	ความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำคลอง		รวม
	จำเป็น	ไม่จำเป็น	
บ้านติดคันกันน้ำ	(48) 48	19	67
บ้านไม่ติดคันกันน้ำ	(6) 19	28	47
รวม	(54) 67	47	114

ที่มา : จากการสำรวจ และ ()ผู้ที่ใช้น้ำคลองในปัจจุบันตารางที่ 4.14

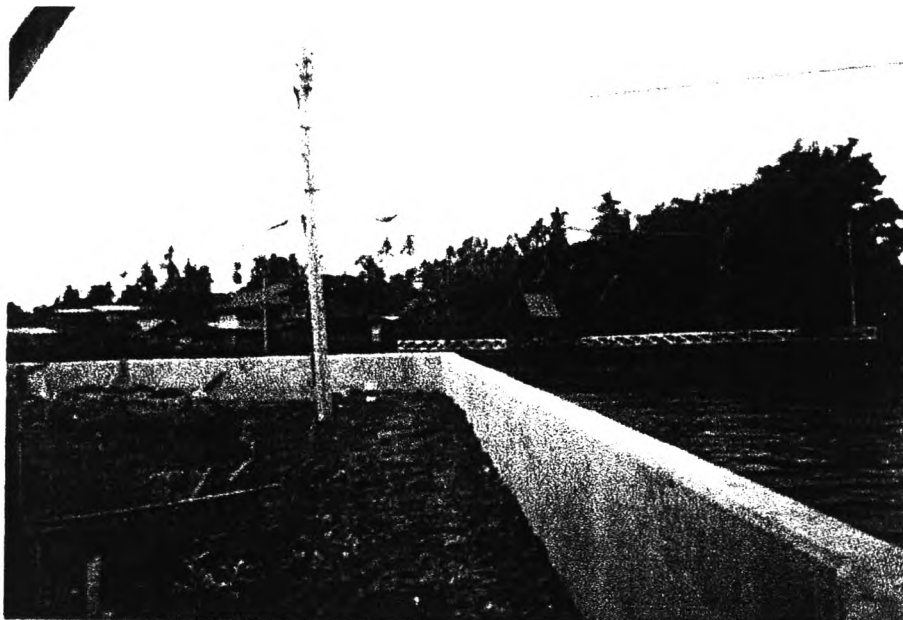
การใช้น้ำคลองยังคงมีความสำคัญอยู่ โดยพบว่าร้อยละ 58.8 ยังจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำคลอง โดยเฉพาะตัวเลขผู้ใช้น้ำคลองจากกลุ่มบ้านติดคันกันน้ำมีสัดส่วนผู้ใช้น้ำคลองมากกว่าผู้ที่ไม่ใช้ และกลุ่มบ้านที่ไม่ติดคลองในปัจจุบันก็ต้องการใช้น้ำคลองเหมือนกันเพราะก่อนมีคันกันน้ำสามารถใช้ได้โดยสะดวก และมีคุณภาพน้ำดีกว่าในปัจจุบันแต่ในปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้ว่าในกลุ่มบ้านไม่ติดคันกันน้ำที่มีความจำเป็นต้องใช้น้ำคลองไม่สามารถใช้ได้เหมือนเดิมหลายหลัง(ตารางที่ 4.15)

4.2.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากมีทางเดินหน้าบ้าน

การก่อสร้างคันทันน้ำต้องมีการถมดินด้านหลังแนวคันทันน้ำซึ่งมีระยะประมาณ 2.00-3.00 เมตรจากตัวเขื่อน รวมทั้งตัวคันทันน้ำในส่วนของโครงสร้างเขื่อนหรือผนังกันน้ำเองยังสามารถใช้เป็นทางเดินได้ ทำให้เกิดเป็นทางเดินเชื่อมต่อกันตลอดแนวคันทันน้ำ และ ส่งผลต่อความเป็นส่วนตัว และ ความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย

แผนผังที่ 4.7 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อมีทางเดินหน้าบ้าน

รูปภาพที่ 4.19 การถมดินหลังคั่นกันน้ำ

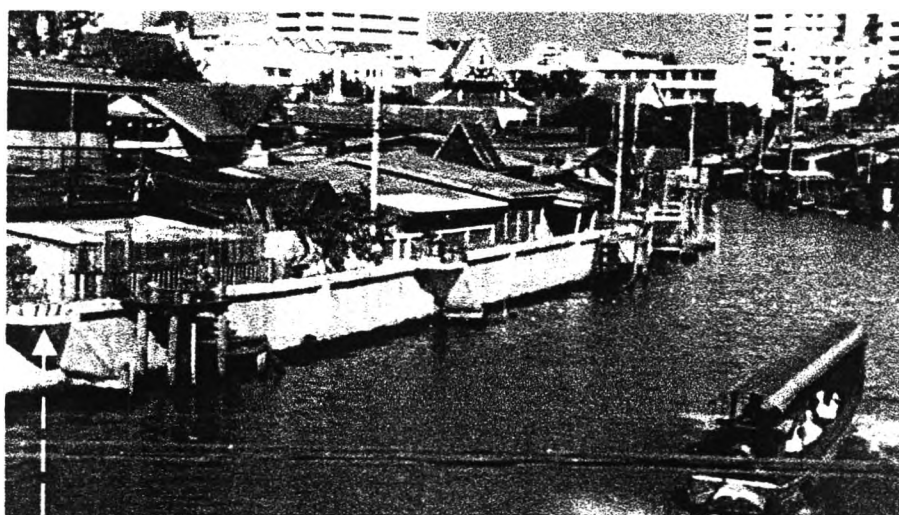

รูปภาพที่ 4.20 การถมดินทำให้เกิดทางเดินหน้าบ้าน

ก. ความเป็นส่วนตัว

หลังจากที่มีการถมดินตลอดแนวคันกั้นน้ำทำให้เกิดเป็นทางเดินบริเวณหน้าบ้าน(ด้านติดคลอง) และ ใช้เป็นทางเดินไปยังบันไดขึ้น-ลง(แนวคันกั้นน้ำระยะที่2) ทำให้ต้องใช้ทางเดินร่วมกันของผู้อยู่อาศัย และ บุคคลแปลกหน้าเข้ามาร่วมใช้เป็นทางเดิน จากการสัมภาษณ์ทั้งจากเจ้าหน้าที่และผู้อยู่อาศัยเองพบว่าเกิดปัญหาไม่ต้องการใช้ทางเดินและบันไดขึ้น-ลงร่วมกันในบางหลัง ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

วิธีแก้ไข โดยสร้างรั้วเพื่อกั้นทางเดินในส่วนของพื้นที่ตัวเอง และ สร้างบันไดขึ้น-ลงส่วนตัวเพิ่มเติมในบริเวณแปลงที่ตั้งอยู่ไม่ตรงกับบันไดของสำนักงานระบายน้ำ

รูปภาพที่ 4.21 การก่อสร้างรั้วและบันไดขึ้นลงเพิ่ม

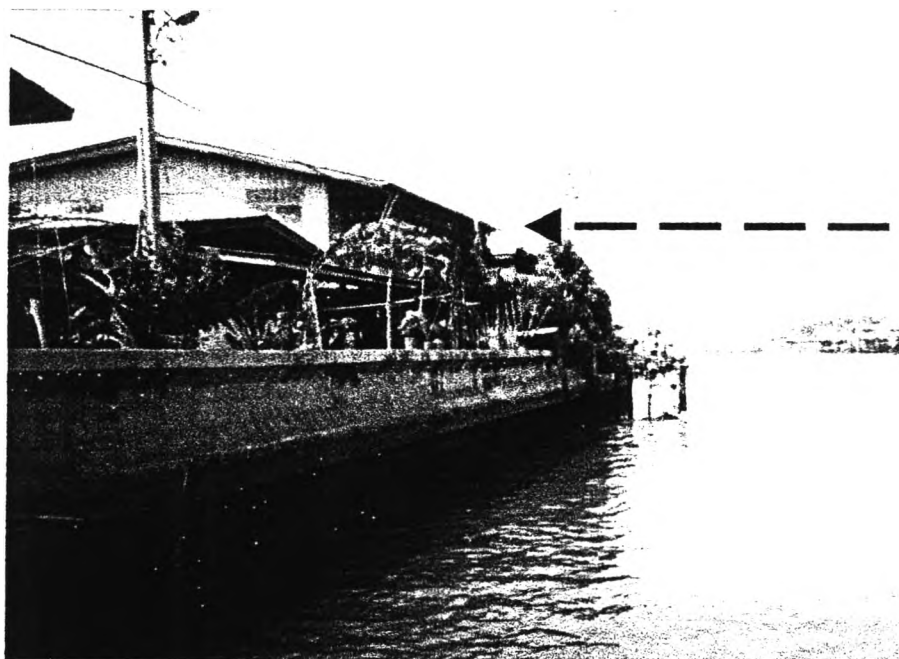
รูปภาพที่ 4.22 การก่อสร้างรั้วเพิ่มจากเดิม

ข. ความปลอดภัย

หลังจากที่มีการถมดินตลอดแนวคันกั้นน้ำทำให้เกิดเป็นทางเดินบริเวณหน้าบ้าน (ด้านติดคลอง) และมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้เป็นทางเดิน ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดปัญหาการลักขโมยเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้อยู่อาศัยต้องทำการป้องกัน จากการสังเกตในส่วนของตัวบ้านและบริเวณที่อยู่อาศัยพบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการดังนี้

วิธีที่ 1 การสร้างรั้วปิดกั้นทางเดินหน้าบ้านและบนตัวเขื่อน

วิธีที่ 2 ติดตั้งเหล็กค้ำคยบริเวณหน้าบ้าน และ ส่วนอื่นๆที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

รูปภาพที่ 4.23 การใส่เหล็กค้ำคยป้องกันขโมย

รูปภาพที่ 4.24 การก่อสร้างรั้วกั้นทางเดินบนตัวเขื่อน

4.3 สภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

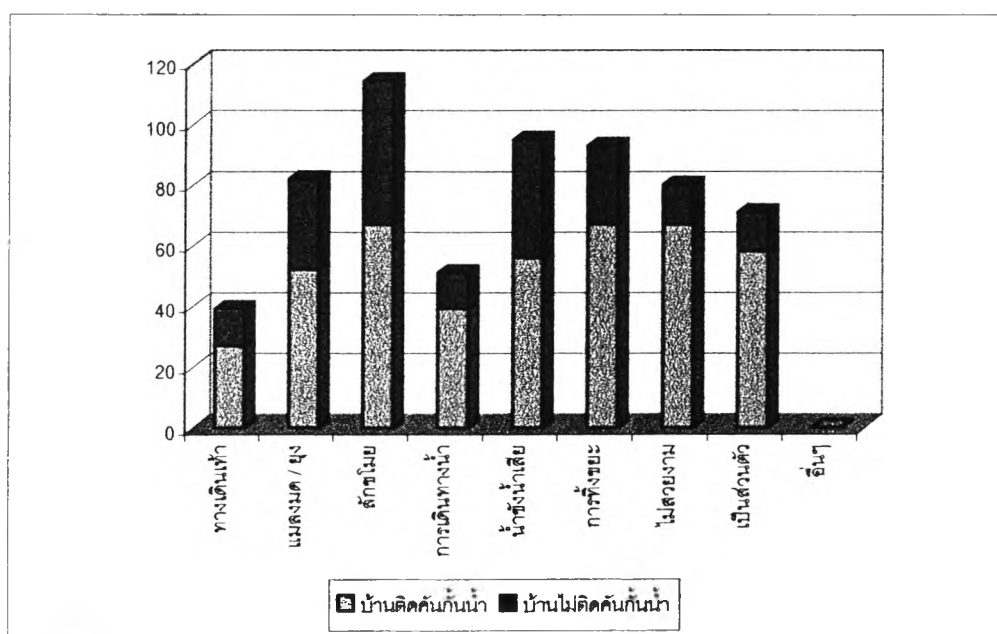
ผลกระทบจากคั่นกันน้ำมีผลต่อการอยู่อาศัยริมคลอง ทำให้ต้องมีการแก้ปัญหาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการอยู่อาศัยต่างๆตามแต่ละสาเหตุของปัญหา จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย ทำให้ทราบความสำคัญของปัญหาต่างดังนี้

ตารางที่ 4.16 สภาพปัญหาการอยู่อาศัยในชุมชนและสภาพแวดล้อม

ประเภทที่อยู่อาศัย	สภาพปัญหาการอยู่อาศัยในชุมชนหลังสร้างคั่นกันน้ำ								
	ทางเดินเท้า	แมลงมด / ยุง	ลักขโมย	การเดินทางน้ำ	น้ำขังน้ำเสีย	การทิ้งขยะ	ไม่สวยงาม	เป็นส่วนตัว	อื่นๆ
บ้านติดคั่นกันน้ำ	27	52	67	39	56	67	67	58	0
บ้านไม่ติดคั่นกันน้ำ	12	30	47	12	39	26	13	13	0
รวม	39	82	114	51	95	93	80	71	0

ที่มา : จากการสำรวจ

ผลสำรวจความคิดเห็นเรื่องผลกระทบคั่นกันน้ำต่อชุมชนพบว่า ปัญหาลักขโมยและความไม่ปลอดภัยเป็นปัญหาของผู้อยู่อาศัยทุกหลัง ปัญหาที่รองลงมาได้แก่ น้ำขัง และการทิ้งขยะร้อยละ 83.3 และ 81.6 ตามลำดับ ปัญหาแมลง, ความไม่สวยงามและความเป็นส่วนตัวร้อยละ 71.9, 70.2 และ 62.3 ตามลำดับ ปัญหาการเดินทางทางน้ำร้อยละ 44.7 แต่ปัญหาการเดินทางเท้าเป็นปัญหาน้อยที่สุดร้อยละ 34.2 (ตารางที่ 4.16)

แผนภูมิที่ 4.8 สภาพปัญหาการอยู่อาศัยในชุมชนและสภาพแวดล้อม

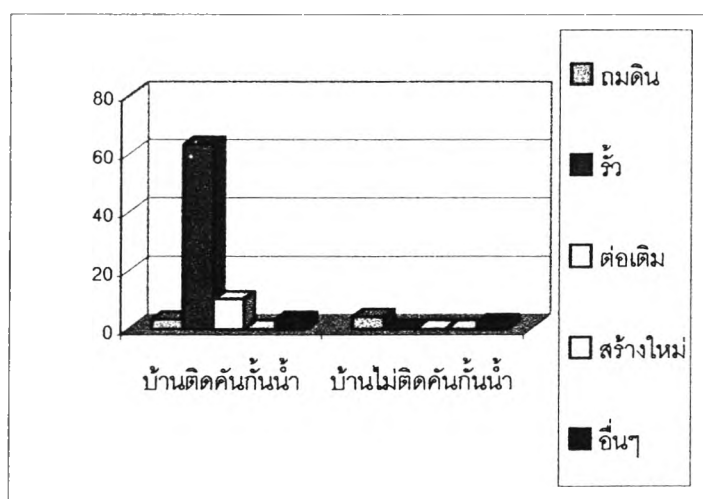
สภาพการปรับปรุงลักษณะที่อยู่อาศัยภายหลังการก่อสร้างคั่นกันน้ำ เนื่องจากปัญหาในการอยู่อาศัยมีปริมาณดังนี้

ตารางที่4.17 การต่อเติมหรือตัดแปลงที่อยู่อาศัยหลังมีคั่นกันน้ำ

ประเภทที่อยู่อาศัย	การต่อเติมหรือตัดแปลงที่อยู่อาศัยหลังมีคั่นกันน้ำ				
	ถมดิน	รั้ว/เหล็ก คัต	ต่อเติม	สร้างใหม่	อื่นๆ
บ้านติดคั่นกันน้ำ	3	63	10	0	3
บ้านไม่ติดคั่นกันน้ำ	4	0	0	0	2
รวม	(6.1) 7	(55.3) 63	(15.8) 18	(0) 0	(4.3) 5

ที่มา: จากการสำรวจ และ (%)

การสำรวจด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัย มีการทำส่วนของรั้ว และ เหล็กคัตมากที่สุดคือ ร้อยละ55.3 ซึ่งเป็นกลุ่มบ้านที่อยู่ติดคั่นกันน้ำ เนื่องจากมีทางเดินเกิดขึ้นหน้าบ้านจึงต้องทำการป้องกันผู้ที่เดินผ่านไปมาโดยการกั้นรั้วหน้าบ้าน หรือ ติดตั้งเหล็กคัต การต่อเติมตัวบ้านร้อยละ15.8 สามารถได้หลังการก่อสร้างคั่นกันน้ำเพราะไม่ถูกควบคุมโดยกรมเจ้าท่า ถมดินร้อยละ6.1 และ อื่นๆร้อยละ4.3ซึ่งระบุว่าเป็นการคิดบ้าน (ตารางที่4.17)

แผนภูมิที่4.9 การต่อเติมหรือตัดแปลงที่อยู่อาศัยหลังมีคั่นกันน้ำ